

HANKEVAIDLUS

Liiga madal hind andis
põhjuse hankelt välja puksida

OÜ KiirWarren.KL omanik **Kimmo Liivak** ei lepi sellega, et ta Tallinna liik-
lusmärkide hankelt madala hinna tõttu kõrvale tõrjuti. ▶ 4-5

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Teisipäev, 2. mai 2017 nr 83 (5681) 3 eurot

UUS NIMI. SAMA KVALITEETNE KÜTUS

*Statoili jaamad saavad
uue nime Circle K*

VAATA LÄHEMALT
www.circlek.ee

28. septembril 2017 Nordea Kontserdimajas

MAJANDUSKONVERENTS

Äriplaan 2018

Mõjuvõimsad, autoriteetsed ja aktiivsed Eesti ettevõtjad räägivad oma ootustest ja hirmudest 2018. aasta eelarve koostamisel.

Konverentsil esinevad:

Suurettevõtja ja investor	Ain Hanschmidt
Olerexi omanik	Antti Moppel
LHV Grupi asutaja ja suuromanik	Rain Lõhmus Äripäeva 2016. aasta ärimees
MarkIT asutaja ja juht	Andres Agasild
Rand & Tuulberg Grupi üks omanikke	Raivo Rand
Eesti Panga president	Ardo Hansson
Eesti Vabariigi peaminister	Jüri Ratas
Cleveron osanik ja juht	Arno Kütt
Uuetoa talu peremees	Jaak Läänemets
Ettevõtja ja kirjanik	Armin Kõomägi
investor ja kinnisvarafirma Ober-Haus asutaja	Paul Oberschneider
Investor ning Starship Technologies kaosasutaja ja tegevjuht	Ahti Heinla
Nordea ja DNB ühendpanga juht	Erkki Raasuke
ABC Grupi juht	Jüri Vips

Konverentsi soodushind registreerimisel kuni 31. mai 2017 **549 eurot** (km-ga 658,8 eurot)

Registreerimine veebis www.ariplaan2018.aripaev.ee või Marili Niidumaa marili@aripaev.ee

Korraldaja:

Äripäev

Toetajad:

MarkIT, Moller Auto, Creditinfo, Coca-Cola HBC Eesti

TULEMUS

Eesti Energia valmistub kasumi kahanemiseks

"Nii kui natuke võimalust antakse ja hinnad on üleval, müüme elektrit nii lõuna kui ka põhja poole Eestist välja," räägib Eesti Energia juht Hando Sutter energiafirma strateegiast tihedal elektriturul. ▶ 6

MAKSUD

Jookide suhkrumaks saab sõsara

Valitsus paneb maksu ka neile jookidele, kuhu on suhkrut asemel muid magusaineid lisatud. "Tuleb ka säärasele tootele maks kehtestada, et tootjad ei hakkaks suhkrut magusainega asendada," kõlab põhjendus. ▶ 8

INVESTOR

Suuremad saavad veelgi võimsamaks

Esimese kvartali tulemused on teinud rikkamaks ja võimsamaks nii hiiglase Amazoni kui ka Google'i emafirma Alphabeti. Mõlemad aktsiad on rekordkõrgel ja miski ei näi seda kerkimist peatavat. ▶ 16-17

PÄEVA TEGIJA ▲

Aripaev.ee-s ametnike tasude edetabelid

Tule loe aripaev.ee-st, kui palju teenisid eelmisel aastal Eesti linnade juhid eesotsas Tallinna linnapea kohuseid täitva Taavi Aasaga. Meie veebist saad teada ka seda, millised Eesti ametnikud teenisid mullu ministritestki rohkem ja kellele maksti kõige rohkem lisatasusid. Üle-eelmise aasta andmetest selgus näiteks, et Eesti kõige suuremat kogutasu saav ametnik polnud sugugi ministeeriumi ega ameti juht. Kõige kallim riigiametnik oli hoopis tollane majandusministeeriumi asekancler ja endine ettevõtja Taavi Kotka. Aga kuidas on tänavu?

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Teisipäev, 2. mai 2017
nr 83 (5681) 3 eurot

EUR/USD
1,0911 ▲

USD/EUR
0,9165 ▼

EUR/SEK
9,6313 ▲

EUR/RUB
62,0312 ▲

NordPool
30,67 ▲

Euribor
-0,248 ▲

HANKEVAIDLUS

Liiga odav pakkumine

Tallinna transpordiamet tõukas pealinna fooride ja liiklusmärkide hankel välja firma, kes tegi liiga odava pakkumise. Võidukas oli Küprosele peitunud omanikega Signaal TM. ▶ 4-5

▲ Kimmo Liivaku firma OÜ KiirWarren.KL on transpordiameti otsuse vaidlustanud ja ootab komisjoni homset otsust. FOTO: EIKO KINK

LÜHIDALT

Leedu laiendab LNG-terminali

Leedu Klaipedos Nafta AB ja Põhjala Investeeringimispang (NIB) sõlmisid reedel laenulepingu 20,4 miljonile eurole, mida on kavas kasutada LNG-terminali laienduseks ja ümberlaadimisjaama ehituseks.

Uus ümberlaadimisjaam mahutab kuni 5000 kuupmeetrit gaasi ja peaks valmima selle aasta lõpuks.

Soome firma lõpetab isamaalistel põhjustel koostöö Terega

Soome toiduainetööstus Raisio toob lõpetab koostöö Terega ja viib Eestist tootmise tagasi Soome, põhjendades seda isamaalisusega. Raisio viib Soome tagasi laktoosivaba Elovena kaerajogurti tootmise.

"Kodumaisus on Elovena toodete keskmeks," põhjendas Raisio brändijuht Mika Kukkurainen otsust pressiteates. Toodetele liidatakse Soomes Joutsenlipu ehk Hyvää Suomi märk, mis kinnitab, et toode on valmistatud Soomes kohalikust toorainest.

Lidl võib tulla Lasnamäele

Tallinna linnavalitsus algatas paar nädalat tagasi Lasnamäel Raadiku 11 ja 11a kinnistu detailplaneeringu koostamise, milleks tegi ettepaneku Saksa odavapoodide keti Lidl Eestisse tulekut ette valmistava firma MMS Property Solutions OÜ esindaja.

Kolmapäeval kirjutas ajaleht Põhjarannik, et OÜ MMS Property Solutions ostis 21. veebruaril Narvas aadressil Tallinna mnt 7 asuva endise piimatehase krundi.

FONDID

SEB suletud fondidest ootab kolmandik kliente raha tagasi

KRISTEL HÄRMA
kristel.harma@aripaev.ee

SEB Varahalduse likvideeritavatest fondidest jäid kolmandikul investoritest osakud õigel ajal müümata ning neil tuleb oodata likvideerimise lõppu.

SEB Varahaldus teatas möödunud oktoobris, et kavatseb investorite huvipuuduse tõttu likvideerida nende valitsetavad eurofondid. Kuni finantsinspektsioonilt likvideerimisloa saamiseni sai teha tehinguid fondi osakutega tavapärasel korras, samuti neid tagasi müüa. Detsembris teataski SEB Varahaldus loa saamisest. Likvideerimismenetlus algas teate avaldamisele järgneval päeval ehk 20. detsembril.

SEB Varahalduse juhatase liikme Sven Kunsingu sõnul kasutas likvideerimismenetluseelset aega osakute müümiseks tavapärasel korras umbes 2/3 fondidesse raha paigutanud klientidest. Ülejäänud kolmandikul, kes mingil põhjusel oma osakuid maha ei müünud, tuleb raha kättesaamisega oodata likvideerimisprotsessi lõpuni, mis kestab kuni kuus kuud. Äripäeva teada on nende seas ka neid, kelleni oktoobrikuine teade planeeritavast likvideerimisest mingil põhjusel ei jõudnud ning kes ei jõudnud seetõttu piisavalt kiiresti reageerida.

Kokku oli nelja fondi peale kliente umbes 1200, varade maht natuke üle 7 miljoni euro.

Raha kätte hiljemalt juunis

SEB Varahalduse juhatase liige Sven Kuning selgitas, et fondide likvideerimisest teatati kaks kuud ette ja klientidel oli võimalus selle aja jooksul oma raha kätte saada. Nüüd käib likvideerimisprotsess, mis kestab kuni kuus kuud. Lõpliku varade jaotamiskava peaks Kuning sõnul otsustama juuni alguses toimuv nõukogu koosolek,

▲ SEB Varahalduse juhatase liikme Sven Kunsingu kinnitusele saavad investorid oma raha tagasi hiljemalt juunikuus. FOTO: ANDRAS KRALLA

PANE TÄHELE
SEB likvideeritavad fondid

- SEB Kasvufond
- SEB Aktiivne Fondifond
- SEB Dünaamiline Fondifond
- SEB Tasakaalukas Fondifond

võimalik, et seda jõutakse teha ka varem.

Likvideerimisel on neli fondi, mille varad on ligikaudu 99% ulatuses müüdud. Müümise käigus Kuning sõnul varade hinnad peaaegu ei muutunud. Tagasi oodatakse ka erinevatest riikidest tulumaksutagatist. "Peamiselt Poolast, kuna me oleme seal saanud dividende, siis nendelt on maha võetud tulumaksu liiga palju ja nüüd me üritame tulumaksu tagasi saada, et seda fondi alles jäänud osakuomanikele välja maksta. See summa ei ole väga suur, kuid me tahaksime asja korda saada," selgitas Kuning.

Fondide varad on enamasti rahas, mistõttu ei kaasne Kuning kinnitusele varade kättesaamisega riske. Ostjat pole suudetud leida ühele positsioonile ühes Trigoni valitsetavas kinnisvarafondis ja see tuleb SEB Varahaldusel portfelliist välja osta, sest selle tähtaeg ei ole veel saabunud. Lisaks oodatakse ühes fondis Poola maksuametilt tagasi ligikaudu 5000 eurot. "Likvideerimismenetlus on aeganõudev ning sellepärast sai ka klientidele teada antud, et nad saavad enda osakud varem maha müüa," ütles Kuning.

"Nendel, kes tahtsid selliseid probleeme vältida, oli likvideerimine teada ja neil oli võimalus väljuda. Tegime enda arvates rohkem, kui seadus ette näeb," sõnas Kuning ja lisas, et seaduse tulenevalt võiks tegelikult kliente teavitada alles siis, kui likvideerimisluba on saadud. Nemad püüdsid aga klientidele vastu tulla ja teavitasid neid likvideerimisest kavatsusest avalikult ja võimalikult pikalt ette.

Teated avalikustati Eesti Päevalehes ja panga kodulehel ning investorid said personaalsed teated.

Kõigini teade ei jõudnud

Äripäeva poole pöördunud klient ütles, et temani teade õigel ajal ei jõudnud ning ta avaldas hiljem soovi, et raha kantaks tema kontole. Seda aga ei tehtud. Kuning selgitas, et kliendid võivad seda soovi avaldada, kuid seadus ei luba fondist raha välja kanda enne likvideerimismenetluse ametlikku lõppu – siis, kui ettevõtte nõukogu on varade jaotuse kinnitanud. Selleks on aega kuus kuud alates likvideerimismenetluse algusest ning kellelegi vahepeal eraldi seda raha ei kanta.

SEB Varahaldusel pärast nende fondide sulgemist Eestis rohkem registreeritud eurofonde pole. "Keskmise ainult pensionifondidele ja jätkame Ida-Euroopa aktsiavarade valitsemist Luksemburgis ja Rootsis," ütles Kuning.

PANGANDUS

Danske teenis laenukahjumi pöördumiselt

Danske Banki esimese kvartali kasum oli 3,4 miljonit eurot, mis on 0,3 miljonit eurot rohkem kui aasta tagasi, teatas pank pressiteates.

Danske Banki Eesti filiaali juht Ivar Pae ütles, et perioodi kasum kasvas laenukahjumite ümberpöördumise tõttu 9%, mis tulenes portfelli kvaliteedi paranemisest.

"Eesti majandus on viimaks väiksema majanduskasvu perioodist taastunud. Pärast objektivsete välistingimuste põhjustatud aeglustumist viimastel

aastatel ootame nüüd Eesti majanduse kiiremat arengut ja loodame järgmistel aastatel mõeldavat kasvu näha. Seda peegeldab ka viimasel ajal paranenud ärikliima," kommenteeris Pae.

Pangajuhi sõnul oodatakse viimasel väga tagasihoidlikuna püsinud ettevõtete investeerimise kasvu. "Tootmisvõimsuse ärakasutamine on jõudnud kriisijärgse tipu lähedale, seega on olemas selge vajadus investeerida tehnoloogilistesse uuendustesse ja lisavõimsusesse," ütles ta.

Panga tulud vähenesid eelmise aastaga võrreldes 19%. Puhta intressitulu vähenemine on seotud negatiivsete intressimäärade keskkonnaga jätkumise. Teenustasu- ja kauplemistulu on kahanenud klientide mõnevõrra väiksema aktiivsuse ning Eesti varahaldusettevõtte müügiga kaasnenud väärtpaberitulu vähenemise tõttu.

Panga tegevuskulud kasvasid 4% seoses pangandustegevuse ning IT-kulude suurenemisega. Samal ajal vähenesid palgakulud 4%.

Laenuportfelli netomaht kasvas 2 miljoni euro võrra. Hoiuste maht vähenes 404 miljoni euro ehk 44% võrra – negatiivses intressikeskkonnas on pangal mõistlikum kasutada pangandusgrupiüleseid finantseerimislahendusi, mitte kasutada selleks institutsionaalseid kliente kohalikult turult.

2017. aasta esimeses kvartalis ei arvestanud Danske Bank laenuväärtuse lisalangust, kuna laenuportfelli kvaliteet oli väga hea.

ÄRIPÄEV.EE

amello
raamatupidamisteenus

Raamatupidamine üle Eesti.

Teostame raamatupidamist kliendile sobivas majandustarkvaras.

MURETU KVALITEETNE REAALAJAS PABERIVABA

Võta meiega ühendust

www.amelloraama.ee

info@amelloraama.ee
tel 6 191 341

ROIGASAIAD OÜ

Roigasaedade valmistamine ja paigaldamine

tel 509 2933 • info@roigasaiaid.ee
www.roigasaiaid.ee

MEIE TEAME KUIDAS

korrektne pakendiaruanne

www.arukasaruanne.ee

KOLIMISTEENUSED

Tel 613 9737, 503 6450 | ava@ava.ee | www.ava.ee

TAMREX

Iga hinnaastmega
mugavam samm!

TAMREX'is on parim tööjalanõude valik. Ka kõige nõudlikum klient leiab meie juurest jalanõud vastavalt oma vajadustele. Liigu kvaliteeditrepi kindla sammuga ülespoole.

COFRA Aksi
S3 SRC turvakingad

Vetthülgavast nahast pealsete ja hingava antibakteriaalse tekstiilvoodriga (Sany-Dry) antistaatilised turvakingad. Kahekordse tihedusega PU-välisald talub õli ja mitmeid kemikaale.

TOPreturn
COMPOSITE TOE CAP
200 J

Komposiitmaterjalist turvanina – parem soojusisolatsioon, kergem kui metallist turvanina

SANY-DRY®

COFRA Petri
S1P SRC turvakingad

Hingavast tekstiilist ja patenteeritud COFRA Microtech materjalist vastupidavate pealse- tega antistaatilised turvakingad. PU/TPU- libisemiskindel välisald talub õli ja mitmeid kemikaale, hea löögisummutus.

ALUMINIUM
200J
Kerges talumiinimist turvanina

APT
Anti Perforation Textile
ZERO PERFORATION
EN 12568:2010
APT torkekindel tald – parem soojusisolatsioon, kerge ja painduv

SANY-DRY®

LÖHMISTATUD
SISETALD

COFRA Beach Soccer Grey
S1P SRC turvakingad

Hästi hingavast tekstiilist jalanõud on kerged ja mugavad. Sees jalga toestav sisetald. EVA/TPU välisald talub õli ja mitmeid kemikaale. Alumiiniumist turvanina ja tekstiilist torkekindel tald. Turvaninal TPust kaitse.

ALUMINIUM
200J
Kerges talumiinimist turvanina

APT
Anti Perforation Textile
ZERO PERFORATION
EN 12568:2010
APT torkekindel tald – parem soojusisolatsioon, kerge ja painduv

11
Mendapoint

VÄÄNDUMIS-
KAITSE

SUPER
HINGAV

Libisemiskindlus

BA024
39 €

78400
69 €

BA029
39 €

B493T
85 €

26012.201
118 €

26032.201
98 €

SG80223
122 €

11550
79 €

13050
87 €

FW260
55 €

COFRA Pakri
S1 SRC turvasandaalid

Ülikerged nahast pealsete ja hingava tekstiilvoodriga antistaatilised sandaalid. Kulumiskindlad tugevdused nina- ja kannaosas, hea löögisummutus.

TOPreturn
COMPOSITE TOE CAP
200 J

Komposiitmaterjalist turvanina – parem soojusisolatsioon, kergem kui metallist turvanina

SANY-DRY®

COFRA Riemann
S1P SRC turvasandaalid

Pehmest mikrofiibrist pealsetega hingavad sandaalid. PU/TPU välisald talub õli ja mitmeid kemikaale. Madala elektritakistusega.

TOPreturn
COMPOSITE TOE CAP
200 J

Komposiitmaterjalist turvanina – parem soojusisolatsioon, kergem kui metallist turvanina

APT
Anti Perforation Textile
ZERO PERFORATION
EN 12568:2010
APT torkekindel tald – parem soojusisolatsioon, kerge ja painduv

VÄÄNDUMIS-
KAITSE

LÖHMISTATUD
SISETALD

Libisemiskindlus

COFRA Guttorm
S1 P ESD SRC turvasandaalid

Nahast pealsetega antistaatilistel jalanõudel on hingav antibakteriaalne vooder (Sany-Dry) ja pehmest polüuretaanist anatoomiline sisetald. Kahekordse tihedusega polüuretaanist välisald talub õli ja mitmeid kemikaale, hea löögisummutus.

SANY-DRY®

TOPreturn
COMPOSITE TOE CAP
200 J

Lai liist ja komposiitmaterjalist turvanina – biomehaaniline room järgib jala kuhu

APT
Anti Perforation Textile
ZERO PERFORATION
EN 12568:2010

APT torkekindel tald – parem soojusisolatsioon, kerge ja painduv

VÄÄNDUMIS-
KAITSE

LÖHMISTATUD
SISETALD

SUPER
HINGAV

Libisemiskindlus

Hinnad sisaldavad käibemaksu 20% ja kehtivad kuni 31.08.2017 või kuni kaup on jätkub!

TAMREX OHUTUSE OÜ

Tel 654 9900 Faks 654 9901 e-post: tamrex@tamrex.ee www.tamrex.ee

TALLINN
Laki 5, Pärnu mnt 130, Katusepapi 35

TARTU
Aardla 114, Ringtee 37a

PÄRNU
Riia mnt 169a, Savi 3

RAKVERE
Pikk 2

VILJANDI
Riia mnt 42a

JÕHVI
Tartu mnt 30

VÕRU
Piiri 2

VALGA
Vabaduse 39

NARVA
Maslovi 1

HAAPSALU
Ehitajate tee 2a

PAIDE
Pikk 2

JÕGEVA
Tallinna mnt 7

TÜRI
Türi-Alliku

RAPLA
Tallinna mnt 2a

► AS Signaal, kelle Tallinna transpordiamet liikluskorraldusvahendite viieaastase hanke võitjaks kuulutas, on pealinnas ennegi teenust osutanud. FOTO: RAUL MEE

HANGE

Liiga odavad liiklusmärgid tõrjusid magusast hankest välja

Esimest korda lükkas Tallinna transpordiamet kõikide pealinna fooride ja liiklusmärkide rohkem kui 5 miljoni eurosel hankel mängust välja firma, kes tegi liiga odava pakkumise.

MARI METS
mari.mets@aripaev.ee

Äripäev

“See on hange, kus me ei saa võtta riski, et tonn kaaluv raud võib kusagil kellelegi pähe kukkuda,” ütles Tallinna transpordiameti liikluskorralduse osakonna juhataja Talvo Rüütelmaa.

Hanke võitis hoopis Küprosele peitunud omanikega Signaal TM, kes on aastate jooksul korduvalt omanikke vahetanud ja võidutsenud Tallinnas paljudel hangetel.

Vaidlusi tekitanud hange puudutab kõiki Tallinna mehaanilisi ja elektroonilisi liikluskorraldusvahendeid ja foorisüsteeme – nende paigaldamist, korrashoidu, liiklusõnnetuste tagajärjel katki sõidetud asjade väljavahetamist. “Töö maht on väga suur, meil on vaja kindlust, et seda lepingut suudetakse täita. Kui ühes valgusfooris on fooritsüklitel kolm sekundit vale, on juba suur ummik,” sõnas Rüütelmaa.

Kes võidab Tallinna liikluskorraldusvahendite paigaldamise ja hooldamise han-

ke, saab seda teha aastani 2022 ja teenida viie aastaga 5–8,5 miljonit eurot. Sellises suurusjärgus on Rüütelmaa sõnul hanke maht. Pakkumisi sai esitada 18. jaanuarini, kandidaate kogunes vaid kaks, kuid neistki ühe hääletas komisjon sobimatuks.

Võitis juba aastaid Tallinnas samu teenuseid osutanud Küprose firmale Luce Invest Limited kuuluv Signaal TM, mida juhib viie aasta eest maanteeameti peadirektori asetäitja kohalt skandaalse suusareisi tõttu ametist lahkuma sunnitud Andri Tõnstein. Kaotas Kimmo Liivaku, Tiit Ploomi ja Peeter Seermaa firma KiirWarren.KL, kes on pakkunud samu teenuseid aastaid näiteks Tartus.

Mõlemal on ajalugu seljataga

Mõlemad tuntud tegijad, kes on olnud kõrgel kohal ka Äripäeva taristuehitajate TOPis. Hanke kaotanud KiirWarren tegi konkurendist poolteist korda odavama ning linna seatud hinnalaest enam kui kaks korda odavama pakkumise.

Transpordiamet pole varem sel põhjusel ühtegi pakkumist tagasi lükanud, küll aga on neil kehv kogemus liiga odavana paist-

nud pakkumise vastuvõtmisega. Seda pole teinud ka Tartu liikluskorraldusteenistus, kellega on KiirWarrenil praegu kolm lepingut samade teenuste osutamiseks. Et mitte KiirWarrenile Tallinnas liiga teha, palus amet neilt korduvalt selgitust, kuidas kavatses firma nii madalad hinnad saavutada. Selleks kohustab neid seadus.

“Pakkuja esitas küll mingisugused tabelid, kuid need ei sisaldanud küsitud andmeid. Vastati pikalt ja üldsõnaliselt, kuid ei suudetud ära näidata, kuidas kavatsetakse nii madalad hinnad saavutada, et ei tekiks riski, et pakkuja ei suuda hiljem lepingut täita,” rääkis Rüütelmaa.

Seetõttu pöördus amet TTÜsse, et mehaanika ja tööstustehnika instituut selgitaks välja iga hankes toodud eseme väikseima võimaliku hinna – absoluutse miinimumi. TTÜ teadlased küsisid andmeid ka Lätiis tegutsenud ettevõtetelt ning arvesse võeti ka Helsingile tehtud pakkumus. Turuhind uuriiti kuuest Eesti ettevõttest ja osaliselt veel 15st, kes mõnda hankes toodud teenust või toodet pakuvad. Ainus, kes polnud nõus TTÜ uuringus osalema, oli KiirWarren ise.

Selgus, et Signaalil on pakkumuses lubatud maksimaalsest hinnast enam kui poole madalamad 7 ühikuhinda, KiirWarrenil aga 62. Signaalil pole mitte ükski pakutud hind alla TTÜ uuringu minimaalse võimaliku, KiirWarrenil aga on 38 pakutud hinda alla TTÜ näidatud miinimumi. Maksimaalsest lubatavast ühikuhindade maksumusest (126 719,32 eurot) on KiirWarreni pakutud ühikuhinnad üle kolme korra madalamad (41 797,00 eurot) ning on pea poole oda-

vamad Signaali pakutud ühikuhindadest (82 070,25 eurot). Hooldustööde kogumaksumuses nii suuri erinevusi polnud.

Advokaat Kristina Laarmaa sõnul tuleb hinnata pakkumuse maksumust tervikuna, mitte üksnes ühikuhindu – kui pakkumuses on mõni ühikuhind ebamõistlikult madal, ent maksumus tervikuna ei ole hankija määratud eeldatava maksumusega võrreldes põhjendamatult madal, pole õiguspärane pakkumust liiga madala hinna tõttu tagasi lükata.

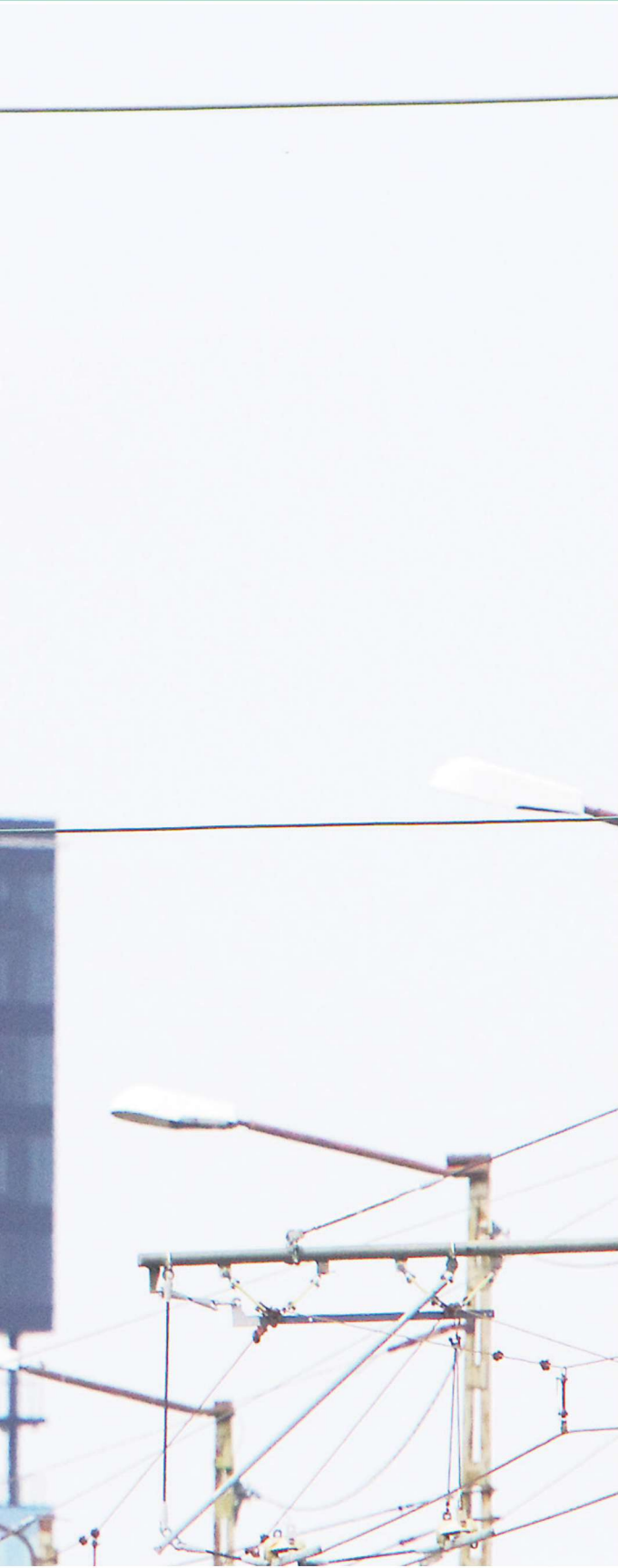
“Käesoleva hanke tulemusel sõlmitava lepingu täitmise vastu on kõrgendatud vajadus ja avalik huvi,” seisab protokollis, mis tähistab KiirWarreni pakkumise tagasilükkamist ja Signaali kuulutamist võitjaks.

Emb-kumb vaidlustab niikuinii

KiirWarreni suurim osanik ja juht Kimmo Liivak säärase otsusega ei leppinud ning vaidlustas selle. Kuniks vaidlustuskomisjon (millesse kuulub ka Rüütelmaa) ei ole otsust langetanud, ei soovi Liivak teemat kommenteerida, kuid märgib siiski, et poleks sellist pakkumist teinud, kui ei suudaks kõiki tooteid ja teenuseid sellise hinnaga pakkuda.

Kui ka KiirWarreni põhjendamatult madala hinnaga pakkumine oleks loetud vastavaks, oleks teine pakkuja Rüütelmaa sõnul otsuse ikkagi vaidlustanud küsimusega, kuidas saab tunnistada vastavaks asjade pakkumist alla omahinna, eriti tehnikaukooli uuringu valguses.

Samal seisukohal oli ka Laarmaa, kes märkis aga, et konkurendil on arusaadavalt väga keeruline tõendada, et madalat hinda

KOMMENTAAR
Tartus pikaajaline partner üksikute probleemidega

MARTIN NELIS
Tartu liikluskorraldusteenistuse juhataja

KiirWarren on võitnud meil mitu liikluskorralduse paigaldus- ja hooldushanget, lepinguliste kohustuste täitmises esines eelmise aasta lõpus puudusi.

Kõiki asju ei suudetud tähtajaks paigaldada, aga kõik tööd on tehtud. Vastasel juhul oleks meil õigus tellida need tööd kelleltki kolmandalt ja kasseerida kulu siiski lepingupartnerilt. Sinna maani pole me pidanud minema. Neil polnud piisavalt tööjõudu võtta, et kõik objektid korraga ära teha, neil oli palju töid ka maanteeametile. Kõik pisiasjad, millega on probleeme tekkinud, oleme saanud lahendatud.

MIS ON MIS
OÜ Kiirwarren.KL

Tegeleb liikluskorralduse tootmise, müügi ja paigaldamisega, teekatte markeerimistöödega.

Juhatuses liige Kimmo Liivak.

Osanikud Kimmo Liivak (48,98%), Peeter Seermaa (25,51%) ja Tiit Ploom (25,51%).

Käive eelmisel aastal 2 mln eurot ja kasum 0,05 mln eurot.

Töötajaid 29.

AS Signaal

Tegeleb liikluskorraldusvahendite ja elektrooniliste liiklusseadmete ehituse-hoolduse ja müügi-ga, teekatte märgistustöödega.

Juhatuses esimees Andri Tõnstein. Nõukogu liikmed Tiit Arro, Andres Peets ja Mart Mägi.

Omanik OÜ CG Invest (juh liige Tiit Arro), mis omakorda kuulub Kuproel registreeritud firmale Luce Invest Limited.

Käive 2015. aastal 3,8 mln eurot ja kasum 0,3 mln eurot.

Töötajaid 57.

VÕRDLU

Tüli hankel: mis maksab üks foor, üks nupp ja üks märk?

hinnad eurodes

toode	linna lubatud maksimum	võtja pakkumine	kaotaja pakkumine	TTÜ uuring: minimaalne hind
fooriga objektile projekti koostamine	11 000	5000	2000	2000
fooripea 3 x 210 mm (valgusfoori tuled)	959	700	500	670
sekundilugeja (nt jalakäijatele)	630	600	240	-
jalakäijanupp (heli tekitav)	943	750	840	-
videoandur (fooritule vahetumiseks)	2500	1900	1890	-
jalakäijate infrapunaandur	1144	1140	1000	-
sõidukite infrapunaandur	1180	1180	1000	-
foorikontroller (kaivitab õige fooritule)	30 000	16 000	8900	15 611
liiklusinfo teabetahvel (alates 16 tähemärki)	10 100	6000	1500	6000
statsionaarne liiklusmärk 700 x 700 mm	45	45	45	35,98
statsionaarne liiklusmärk 300 x 900 mm	41	31	14,9	18,6
ühe meetri jalakäijate piirde paigaldus	35	30	35	-
kõikide toodete ühik hinnad kokku	126 719,32	82 070,25	41 797	-
hoolduse kogumaksumus kuus ilma km-ta	38 000	37 800	35 978	-

ALLIKAS: TALLINNA TRANSPORDIAMETI PROTOKOLL; ÄRIPÄEV

pakkunud teisel ettevõtjal ei ole pakutud hinnaga võimalik teenust osutada või tööd teha, mistõttu on sellised kaebused tihti peale rahuldamata jäänud.

“Meile pole üldse oluline, kes seda lepingut täidab, oluline on, et lepingu täitmine oleks tagatud,” lausus Rüütelmaa. “Kui aga pakkuja toodud ühikuhinnad on suures osas alla omahinna, siis tekib terve rida küsimusi. Töenäoliselt soovis pakkuja seda hanget igal juhul võita, aga tundub, et ta läks allapakkumisega alumisest piirist al-

la. Viie aasta jooksul ei lähe praegust turgu arvestades ei materjal ega tööjõud odavamaks. Loogiliselt vaadates ja arvutades ei tule nad oma pakkumisega mitte kuidagi ots otsaga kokku,” sõnas ta.

Riigihangete vaidlustuskomisjon langetab oma otsuse homme. Kui KiirWarreni kaebus jäetakse rahuldamata, võib firma kohtusse pöörduda. Kui aga senine otsus hoopis tühistatakse, on KiirWarren oma superodavate pakkumistega ilmselt mängus tagasi ja minnakse uuele ringile.

Advokaat: mainekate tööde nimel tehakse teadlikult alapakkumisi

Pakkumuste tagasilükkamine põhjendamatult madala hinna tõttu on tõusev trend, mis näitab hankijate soovi pakkumuse realistlikkust hinnata, rääkis advokaat Kristina Laarmaa.

Ta märkis, et põhjendamatult odavate pakkumuste tagasilükkamine ei maanda mitte üksnes hankelingu rikkumise riski, vaid on suunatud ka eluterve konkurentsi tagamisele. Samuti võib juhtuda, et pakutud hind on põhjendamatult madal, ent lepingu rikkumise risk ka väike.

“Näiteks tuntud ja võimekad ettevõtted teevad mainekatele töödele teadlikult alapakkumisi eesmärgiga saada suurepärase referents tulevasteks hangeteks või ettevõtte maine tõstmiseks. Ent isegi kui lepingu rikkumise risk oleks sellisel juhul väike, ei tohiks sellised pakkumused olla aktsepteeritavad, kuna kahjustavad konkurentsi,” rääkis Laarmaa.

Ta lisas, et üha enam levinud ja väga tervitatav on valdkonna asjatundjalt ekspertarvamuse tellimine, kui pakkumus tundub põhjendamatult odav.

Kui hankija küsib pakkuja hinna põhjendatuse kohta selgitusi, peab pakkuja andma selle kohta ammendavaid vastuseid ning hankija omakorda peab selgitusi sisuliselt hindama. “Hankija ei saa rahulduda pakkuja kinnitusega, et pakutud mada-

99 Hankija ei saa rahulduda pakkuja kinnitusega, et pakutud madala hinnaga tarne on võimalik.

advokaat Kristina Laarmaa

la hinnaga tarne on võimalik. Pakkumuse tagasilükkamisel lasub hankijal samamoodi põhjendamiskohustus,” ütles Laarmaa.

Pakkumuse maksumuse põhjendatust tuleb Laarmaa sõnul hinnata, võrrelduna hankija määratud eeldatava maksumusega. Silmatorkavad erisused konkurentide hindadega võrreldes ei pruugi olla piisav alus pakkumuse tagasilükkamiseks põhjendamatult madala maksumuse tõttu. See tähendab ka, et hankija jaoks on väga oluline uurida eelnevalt turutingimusi.

Ta toob näiteid kohtupraktikast, kus eeldatavast maksumusest kolmandiku võrra odavamat pakkumust pole tagasi lükatud ning nii riigihangete vaidlustuskomisjonis kui kohtus on jäetud pettunud konkurentide kaebus rahuldamata. “Praktikas on kinnitust leidnud, et kui pakkumuse maksumus on enam kui 40% eeldatavast maksumusest madalam, pidi hankijal siiski kahtlus pakkumuse hinna põhjendatuses tekima ja hankija pidanuks pakkuja hinna kohta selgitusi küsima,” lausus ta.

MASSAAŽITOOLID KOJU JA KONTORISSE

Suur valik kaasaegseid massaažitooli
Rent alates 69+km/kuus

Borealis
Healthcare

info@massaazitoolid.ee
www.massaazitoolid.ee
f massaazitoolid

internetiturunduse
meistriklässid
turundustreff.ee

Turundus Facebookis / Wordpress / Sisuturundus internetis / Google Adwords / Google Analytics

TULEMUS

Eesti Energial ees stabiilne aasta

Riiklik energiatootja ootab tänavu käibe kasvu kuni 5%, samas kahaneb elektri madalama hinna tõttu ärikasum.

MÄRT BELKIN
mart.belkin@aripaev.ee

Äripäev

Elektri hind oli esimeses kvartalis üsna samas suurusjärgus kui eelmise aasta esimesel kolmel kuul, ent oodatav keskmine hind aasta kohta nii positiivne ei ole. "Elektri hind kujuneb praeguste turuväljavaadete puhul keskmiselt mõnevõrra madalamaks kui eelmisel aastal," rääkis Eesti Energia finantsdirektor Andri Avila.

Õli hind on keskmisena küll parem, ent kui kõik plussid ja miinused kokku liita, ei looda riigifirma erilist kulumieelse kasumi (EBITDA) kasvu. "Pigem, mis me ka investoritele välja käime, on see, et EBITDA isegi langeb – aga langus jääb 5% piiridesse," rääkis finantsdirektor.

Elektriturul tugev pakkumine

Elektriturul oodatakse praegu, et pakkumine kasvab tarbimisest kiiremini ning see surubki hinda alla. "Turg vaatab ilma prognoose, vaatab, mis on hüdroreservuaaride tase, arvestab näiteks, millised jaamad ümberringi Skandinaavias remonti lähevad. Kõige selle pealt turuväljavaade tekibki," märkis Avila.

Kui vaadata turu ootusi pikemas plaanis ehk 2018. ja 2019. aastaks, võib elektri hinna kukkumine Põhjamaade regioonis olla veelgi drastilisem. Selle taga on pakkumise kasv – näiteks tuleb ühel hetkel turule Soome Olkiluoto tuumajaama kolmas plok, mis peaks alates 2019. aastast siinset elektri hinda mõjutama.

Tootmismahd seab õliturul piiri

Kui elektri hind on pigem langemas, siis õli hind on stabiilne. Samas on Eesti Energia tootnud põlevkiviõli täisvõimsusel alates mullu aprillist, kui hinnad ülespoole minema hakkasid. Ka sel aastal plaanib firma täisvõimsusel toota.

See tähendab aga, et võimaliku teeni-

▲ Eesti Energia juhid Hando Sutter ja Andri Avila näevad turul kibedat konkurentsi, mis surub hinda alla. FOTO: ANDRES HAABU

5%

langust ennustab Eesti Energia kulumieelse kasumi (EBITDA).

5

miljonit eurot suurendas Eesti Energia kulumieelse kasumi Auvere jaama ehitamisega seotud leppetrahv, 9,2 miljonit eurot osaluse müük Jordaania elektriprojektis.

mise lae paneb ette see, kui palju firma toota suudab. "Esimene kvartal oli [õlitootang] veidi üle 100 000 tonni. Aastaks kokku loodamegi natuke üle 400 000 tonni. See on piir, rohkem me ei suudagi toota," rääkis Avila.

Kui aasta tagasi oli põlevkiviõliga üsna sarnase 1% väävlisaldusega kütteõli keskmine turuhind 126 eurot tonn, siis tänavu esimeses kvartalis tõusis see 278 eurole. Brenti toornafta hind oli kolme kuu jooksul keskmiselt 53 dollarit barrel ehk 59% enam kui aasta varem.

"Selle hinnaga suudame kasumlikult müüa, kogu meie tootmine on täies töös. See on ka üsna lähedal sellele, kus me suudaks juurde investeerida uutesse võimsustesse," rääkis Eesti Energia juhatuse esimees Hando Sutter.

Praegu toimetab Eesti Energia enda Enfit-tehnoloogiaga, et omahinda alla tuua, nii et uued investeeringud oleksid tasuvad nafta hinna tasemel 60–65 dollarit barrel. Kui õli hind stabiilselt tasuvuspiiri ületab,

tahaks firma olla ühel hetkel valmis pakuma riigile ka uut investeerimisvõimalust õlitootmisse.

Siht paindlikkusel

Sutter rõhutas, et energia hinda on praegu väga raske prognoosida, kuna faktoreid on palju. Muu hulgas mõjutab elektri hinda ja tootmist üha enam ilm, lisaks on väga palju regulatoorseid riske – näiteks käivad praegu Euroopa tasandil läbirääkimised CO₂ turu tuleviku üle.

"Põhiline märksõna, mis me endale selgeks oleme teinud, on paindlikkus. Nii kui natuke võimalust antakse ja hinnad on üleväl, müüme elektrit nii lõuna kui ka põhja poole Eestist välja," rääkis Sutter. Näiteks oli aprilli viimastel päevadel Soomes suur defitsiit ja elektri hind kõrge.

Kui Eesti Energia aga toodab ja hinnad tulevad allapoole, peab firma olema võimeline võimsusi alakoormama, et mitte negatiivset rahavoogu toota. "Nii ta täpselt ongi," nentis Sutter.

Kolme kuuga tugev kasum

Esimeses kvartalis kasvas Eesti Energia käive aastaga 9% ja jõudis 215 miljonile eurole. Puhaskasum kasvas 2,5 korda ja jõudis 48 miljonile eurole.

Käibe kasv tuli nii elektrienergia kui ka vedelkütuste segmendist, mõlema müügi-maht kasvas oluliselt. Vedelkütuse müügitulu kasvas märgatavalt, kuna maailmaturu hind oli palju kõrgemal kui aasta varem.

Eesti Energia keskmine elektri müügihind oli esimeses kvartalis 39,9 eurot megavatt-tund ehk 6,5% vähem kui eelmise aasta samal ajal. Siiski kasvas elektri müügist teenitud tulu 12,8% ja jõudis 102 miljonile eurole.

Vedelkütuseid müüs riigifirma esimeses kvartalis 18,4 miljoni euro eest. Müügitulu kasvas aastaga 161%.

Keskmine vedelkütuse müügihind kasvas küll 16% ja jõudis 239 eurole tonn, ent mullu firmale märkimisväärset tulu toonud tuletistehingud andsid tänavu hoopis kahjumit. Kui tuletistehingute mõju arvestamata jätta, oli vedelkütuse keskmine müügihind 276,5 eurot tonn.

Võrguteenuse ehk tütartfirma Elektrilevi müügitulu vähenes esimeses kvartalis 1,1 protsenti, 71,3 miljonile eurole. Kulumieelne kasum kasvas samas 2 protsenti, 28,6 miljonile eurole. Kasumit tõstsid marginaali kasv ning püsikulude langus, sealhulgas väiksemad remondikulud.

Eesti Energia esimese kvartali 86,5 miljoni euro suurusesse kulumieelse kasumisse andsid tugeva panuse ka ühekordsed tulud – Auvere jaama ehitamisega seotud leppetrahv tõstis näitajat 5 miljonit euro võrra, Jordaania elektriprojektis osaluse müük tõi kulumieelset kasumit 9,2 miljonit eurot.

Eesti Energia investeeris kolme kuuga kokku 26 miljonit eurot, mida on 18% vähem kui aasta eest. Enamik investeeringuid tehti olemasoleva vara käigushoidmiseks.

Aitame leida uue omaniku Sinu ettevõttele Eestist või Skandinaaviast.

Konfidentsiaalsus tagatud.

Nord Law Consult OÜ
e-post: ameraam@gmail.com
tel: 509 4773

TAUST.EE võlglaste nimekirja on lisatud:

Võlgniku nimi

Seotud isikud

Kratt Resto OÜ Maria Sepper
Alphabaltic Media OÜ (www.alphabaltic.ee) Märtin Kozlovskis
Bestis & Co OÜ Juha Markus Kivimurto
Cade Group OÜ Denis Kalesnik
Carmelita Kaubandus OÜ Siiri Visnapuu, Katrin Veldi, Scharlett Hansson
Dakin Kinnisvara OÜ Jane Ailiste
E-Profiil AS (www.eprofiil.ee) Toomas Jõgi, Martin Mehilane
Ermet OÜ Janno Eres
Euro Carrier OÜ Kert Zvezdin
EVOL Grupp OÜ Jelena Solovjova
FRANSERMAX OÜ Einar Kuuse
FysioArt OÜ http://fysioart.ee/ Marek Aru
Laborimööbel OÜ Toomas Jõgi
Laeva Piim Tulundusühistu (www.lpiim.ee) Aavo Mölder, Mati Mölder
M.B. Metallprojekt OÜ Mihhail Borissov
M.K. Door OÜ (www.mkdoor.ee) Margus Kiisküla
MAHOVIKS ENTERPRICE OÜ Dmitrijs Mahoviks
Mari Lights OÜ Tauri Mae

Võlgniku nimi

Seotud isikud

MBM Ehitus OÜ Jegor Rodionov
Medkoe OÜ (www.medkoe.ee) Tiia Andres, Kaido Andres
MJA Team OÜ Mikko Jaeger
Montaazi Grupp Sergei Missenkov
MUM AGENTUUR OÜ Hermes Brambat
Must Hai OÜ Andrei Reviakine
Quatro Food OÜ http://www.chateau.ee/ Rainer Härm, Marika Pabstel
RIITO Ehitus AS Toomas Tromp
Rootsu Resto OÜ Maria Sepper, Reijo Mäli
Spratfil AS Boris Ustinovs
Stereo Connections OÜ Anneliis Kiits
Taig OÜ Eero Ratas
Techlink OÜ Boris Gubaidulin
Thaya Foorum OÜ Kadri-Triin Truija
Top HD OÜ Igor Zukov, Sergey Zhukov
Universal Industries OÜ (www.universal.ee) Jüri Vellerand, Janika Sillat
WebSpot OÜ Asko Nõmm, Kenn Oliver Lend, Kuno Kompus

KONTROLLI OMA ÄRIPARTNERI TAUSTA!

julianus
INKASSO

+372 681 4400, inkasso@julianus.ee

✓ TAUST.EE

Spetsialistid soovivad,
Meistrid eelistavad

An **ahlsell** company

Kampaania kestab kuni 30.06.2017

GROHE SOODUSKAMPAANIA FEB'is

**RAINSHOWER®
SYSTEM
SMARTCONTROL
360 DUO**
Termostaadiga
dušisüsteem
26250000

Soodushind:
965 €
Tavahind: 1136 €

-15%

GROHE DreamSpray®
GROHE StarLight®
GROHE CoolTouch®
GROHE TurboStat®
GROHE EcoJoy®

**EUPHORIA
SYSTEM 180**
Termostaadiga
dušisüsteem
27296001

Soodushind:
379 €
Tavahind: 633 €

-40%

GROHE DreamSpray®
GROHE StarLight®
GROHE TurboStat®

BAUEDGE
Kolme avasse paigaldatav
vannisegistikomplekt
25117000

Soodushind:
289 €
Tavahind: 322 €

-10%

GROHE CoolTouch®
GROHE DreamSpray®
GROHE StarLight®
GROHE SilkMove®

RAPID SL 3 IN 1
WC loputussüsteemi
komplekt: raam,
seinakinnitused
ja valge nupp Skate Air
38722

Soodushind:
138 €
Tavahind: 230 €

-40%

GROHE Whisper®
GROHE EcoJoy®

GROHE 10 aastat garantii

**EUROSMART
COSMOPOLITAN**
Köögisegisti
30193000

Soodushind:
84 €
Tavahind: 99 €

-15%

GROHE SilkMove®
GROHE StarLight®

EUROSMART
Väljatõmmatava tila-
ga köögisegisti
30305000

Soodushind:
113 €
Tavahind: 129 €

-12%

GROHE SilkMove®
GROHE StarLight®

EUROSMART
Väljatõmmatava tilaga
köögisegisti, värv:
roostevaba teras
30305DC0

Soodushind:
152 €
Tavahind: 169 €

-10%

GROHE SilkMove®
GROHE StarLight®

GROHE StarLight®
Vastupidavad
pinnad alates hinna-
lisest mattidest
kuni teemandina
säraateni.

GROHE DreamSpray®
Uuenduslikud ja
kvaliteetsed dušid,
mis tagavad luksus-
liku värskenduse
ja heaolu.

GROHE SilkMove®
Väga sujuv liiku-
mine tagab täpse
ja mugava kasuta-
mise segisti kogu
eluea jooksul.

GROHE EcoJoy®
Säästab väärtus-
likke ressursse
veenaudinguid
vähendamata.

GROHE Whisper®
Innovatiivne tehnoloogia tagab müratu veevoolu, mis on vaikne nagu sosin.

GROHE TurboStat®
Alati õige temperatuur tagab ülima mugavuse ja ohutuse.

GROHE CoolTouch®
Puudub kuumadest kroovipindadest tulenev põletusoht. Kogu pind on puudutamisel alati jahed.

Pure Freude
an Wasser

MAKSUD

Limonaadimaks lisanditega

Valitsus paneb maksu ka nendele jookidele, kuhu on suhkru asemel lisatud muid magusaineid.

MÄRT BELKIN
mart.belkin@aripaev.ee

Äripäev

Kui suhkru puhul sõltub maks sellest, kui palju seda joogis on, siis muu magustaja puhul on oluline vaid see, et seda on joogile lisatud – iga liitri joogi eest tuleb maksu tasuda 10 senti.

Rahandusministeerium põhjendab reeglit sellega, et kuna magusaine suhtes valitseb ühiskonnas tauniv hoiak, siis tuleb ka säärasele toodetele maks kehtestada, et tootjad ei hakkaks suhkrut magusainega asendama.

Toidutööstus peab plaani põhjendama. “Toodete suhkrusisalduse vähendamiseks – mis ju ongi valitsuse eesmärk – on magusainete kasutamine üks valikuvõimalus ja see on ülemaailmselt kasutatud praktika, seega jääb maksustamise soov selguseks,” ütles toiduliidu juht Sirje Potisepp.

Tema sõnul on madala kalorsusega ja kalorivabased magusaineid üle maailma väga põhjalikult uuritud ning nende kasutamist reguleerivad ametiasutused on määranud need ohututeks koostisaineteks kõikides riikides, kus neid kasutatakse. Nii on käitunud ka Euroopa toiduohutusamet EFSA.

Maks algsest plaanist leebem

Rahandusministeeriumi koostatud ning praegu teiste ministeeriumide kooskõlastust ootav maksu kehtestamise plaan on esialgsest plaanist leebem. Kui suhkrut on liitris joogis 50 ja 80 grammi vahel, tuleb tasuda 10 senti liitri kohta. Kui suhkrut on liitris üle 80 grammi, on maks 30 senti.

Toiduliit märkis siiski, et välja pakutud

▲ **Rahandusminister Sven Sester tahab suhkru kõrval maksustada ka jookides sisalduva muu magusaine.**

FOTO: KARIN KALJULÄTE / EKSPRESS MEEDIA

maksumäärad on endiselt Euroopa kõrgeimad. “Olukorras, kus Eestis on ka toidu käibemaks üks kõrgemaid Euroopas, ei saa seda kuidagi õigustatuks pidada. Magustatud jookide maks vähendab oluliselt Eesti joogitööstuse konkurentsivõimet,” rääkis Potisepp.

Ministeeriumite arvutuste järgi tähendab maksu kehtestamine, et hinnatõus kantakse pea täielikult üle tarbijale. Selleks, et tarbija käitumist mõjutada, peab toote hind tõusma vähemalt 20%, on rahandusministeerium varasemates analüüsides leidnud.

Tegelik mõju hindadele sõltub müüda-va pudeli suurusest ja müügikohast. Eelnõu juures on näitena välja toodud, et praegu 99 senti maksev pooleteiseliitrine õunamaitse- seline vesi hakkaks maksma 1,21 eurot ehk hind tõuseks 22%. Suure suhkrusisalduse-

ga kaheliitrine koolajook hakkaks praegu- se 1,59 euro asemel maksma aga 2,45 eurot ehk hinnatõus oleks 54%.

Suhkrumaks peaks ministeeriumi hinnangul motiveerima tootjaid tootma väiksema suhkrusisaldusega karastusjooke või muutma olemasolevate toodete retsepte. Motivatsioon asendada tavaline suhkur muu magusainega peaks olema väike, kuna ka magusaine on maksustatud.

Välja jäävad mahlad ja piimajoogid

Maksu alt tahab valitsus välja jätta naturaalsed mahlad, kuna need on oluline vitamiinallikas ning üldiselt tervislikud. Erandi jaoks on Euroopa Komisjonilt vaja taotleda riigiabi luba.

Maksu alt jäävad välja ka piima- ja meiereitooted, näiteks joogijogurtid ja keefirid.

Nende maksust vabastamiseks pole aga riigiabiluba vaja, kuna need loetakse toiduks ning seega ei saa neid pidada konkureerivateks toodeteks magustatud jookidele.

Praegu müügis olevatest jookidest on 65% kõrge suhkrusisaldusega ehk neis on üle 80 grammi suhkrut liitri kohta. Tööstuses on retsepti muutmine aga aeganõudev ja ka tarbimisharjumused on aastatega välja kujunenud, märkis rahandusministeerium.

Seetõttu plaanib riik kehtestada maksule üleminekuaja. Näiteks tuleb järgmisel aastal maksta 50- kuni 100grammise suhkrusisaldusega joogi eest maksu 10 senti liitri kohta ning üle 100grammise sisaldusega joogi eest 30 senti. Aastal 2019 saab vahetada suhkrusisaldus rohkem kui 90 grammi ning 2020. aastast hakkab maks kehtima täiel määral.

22

protsenti tõuseks eelnõu järgi pooleteise- liitriise õuna- maitseelise vee hind. Kui praegu maksab see 99 senti, siis pärast maksu kehtestamist 1,21. Suure suhkrusisaldusega kaheliit- rine koolajook hakkaks praegu 1,59 euro asemel maksma aga 2,45 eurot ehk hinnatõus oleks 54%.

EPOPÖRANDAKATTED vastavalt põrandale esitatud nõudmistele ja koormustele, muudavad elu- ja töökeskkonna kvaliteetseks!

EPOX

Epopõrand katab hästi ja kestab kaua!

- Epopõrandate **professionaalsed paigaldusmeistrid aastast 1990**
- Epopõrandate **asjatundjad – materjalitootja teadmised ja paigaldamise kogemused**
- **Erinõuetele** vastavate põrandate paigaldamise oskused
- **Superfloor** - lihvitud ja poleeritud betoonpõrandad

EPOX OÜ Peterburi tee 73, Tallinn | Tel: +372 505 2200 | info@epox.ee | www.epox.ee

KINNISVARA

Korterite müük on võtnud rekordtempo

JAROSLAV TAVGEN
jaroslav.tavgan@aripaev.ee

Maa-ameti statistika põhjal tehti esimeses kvartalis kinnisvaratehinguid kokku 765 miljonit euro eest, mida on kolmandiku võrra rohkem kui mullu samal ajal.

Amet rõhutas, et tegemist on erandolukorraga, sest tavaliselt on aasta alguse kolm kuud kinnisvarasektoris küllaltki rahulik aeg. Nüüd aga ületavad esimese kvartali tulemused isegi mulluse neljanda kvartali omasid, kirjutas Delovõje Vedomosti.

Kinnisvarabüroo IPartner omanik Martin Vahter leiab, inimesed on muutunud julgemaks ja hakanud aktiivsemalt võlgu võtma. “Niipalju kui mina tean,

pole esimeses kvartalis korteri- hinnad tõusnud, aga tehingute hulk kasvas 10–15 protsendi võrra,” kommenteeris ta.

Maa-ameti andmeil tehti aasta esimeses kvartalis 11 976 ostu-müügitehingut, mis on isegi 15,1 protsenti rohkem kui eelmise aasta samal ajal ning 16,4 protsenti rohkem kui kaks aastat tagasi. Võrreldes eelmise aasta viimase kvartaliga tehti tehinguid 0,9 protsenti vähem.

Kriisi künnisel?

Delovõje Vedomosti küsimusele, kas tegemist on kriisieelse ajaga, vastas Vahter, et kriisi tulek sõltub täielikult riigi majanduse seisust.

Adaur Grupi omanik Tõnu Toompark juhib aga tähelepa-

nu, et kui vaadata seda, kui tublisti on kasvanud välja antud laenude hulk, kuidas on kasvanud inimeste sissetulekud ja kui palju on muutunud kinnisvara hinnad, siis tulebki nentida, et mingit anomaaliat siin pole.

Toompark ei ole aga nõus sellega, et hinnad ei ole muutunud. “Ma arvan, et needki kasvavad, eelkõige just uusehitistel. Kuid hinnatõus käib mõistlikus tempos.” Ta lisas, et see mõistlik tempo on 3–6% aastas.

Küsimusele, kas praegu ei ehitata n-ö põllule liiga palju maju, mida ei saa hiljem müüa, vastas Toompark, et arendajad on nüüd palju targemad, kui nad olid buumi ajal – tühjal seisvaid objekte praegu praktiliselt ei ole.

www.kia.ee

Tere, Sportage!

Tere, minu uus

SPORTAGE

The Power to Surprise

Tehnikale öeldakse harva midagi ilusat

Kas tuleb tuttav ette? #@\$%*! arvuti, #@\$%*! telefon, #@\$%*! printer. Automaatkastiga Kia Sportage on selles suhtes erand. Ta on meie inimeste südamed võitnud ja saanud Baltikumi enimmüüdud diiselmootoriga linnamaasturiks. Registreeru proovisõidule kia.ee ja ütle oma uuele Sportage'ile „Tere!“.

TALLINN: Viking Motors Ülemiste, Ülemiste tee 2; Viking Motors Tammsaare, Tammsaare tee 51. **TARTU:** Autospirit Tartu, Turu 47. **PÄRNU:** United Motors Pärnu, Tallinna mnt 82. **HAAPSALU:** Tradilo, Tallinna mnt 73. **KOHTLA-JÄRVE:** United Motors Kohtla-Järve, Järveküla tee 22. **RAKVERE:** Rakvere Autotehnika, Rägavere tee 44. **NARVA:** Analan Auto, Tiimani 5. **VILJANDI:** Rael Autokeskus, Tallinna 97. **KURESSAARE:** Kuressaare Autoteenindus, Kalevi põik 2. **VALGA:** Salome Tartu, Pihlaka 2.

Kia 7-aastane/150 000 km garantii kehtib kõikides ELi riikides (lisaks veel Norras, Šveitsis, Islandil ja Gibraltaril) vastavalt kohalikele eritingimustele. Kütusekulu (l/100 km)/CO₂ (g/km): linnas alates 5,7/149 kuni 10,0/237, maanteel alates 4,2/110 kuni 6,2/144, keskmine alates 4,7/124 kuni 7,6/177.

PANE TÄHELE Kütuseturu aastakonverents

27. aprillil toimunud viiendal kütuseturu aastakonverentsil keskenduti ennekõike Eesti si-seturule: arutati, mida tähendab biokütuse tarnimise kohustus kütuseturule, mis muutub uute mootorikütuste seaduste rakendamisel ja kas kõik masinad kannatavad biokütust.

◀ **Eesti Öliühingu esimees Toomas Saks** tahtis aastakonverentsil teada, kas gaasiliste kütuste aktsiis tuleb madalam kui fossiilsetel kütustel. FOTO: HEIJA-LIIS RISTIKIVI

AASTAKONVERENTS

Eesti kütuseturg kolme ministeeriumi taktikepi all

Järgmise aasta mais tekib müüjatel kohustus lisada bensiini ja diislikütusesse biolisandit, 2020. aastaks peab selle osakaal olema tarbimisse lubatud kütuses vähemalt 10 protsenti.

MERIT PÄRNPUU
merit.parnpuu@aripaev.ee

Äripäev

Kütuseturgu ees ootavatest mastaapsetest muudatustest selgema soti saamiseks arutasid kütuseturu aastakonverentsil kolme ministeeriumi esindajad.

Keskonnaministeeriumi välisõhu osakonna peaspetsialisti Heiko Heituri hinnangul võiks üheks alternatiiviks olla gaaskütus, millel on positiivne mõju eelkõige õhu kvaliteedile. Tema sõnul on keskkonnaministeeriumi autopargis umbes 0,5 protsenti sõidukeid, mis kasutavad gaasi. Heituri sõnul ei saa mõõda minna ka elektriautodest, sest need üldse ei saasta.

Samas on vesinikkütuseni veel tükk maad. Heitur tõi näiteks Pärnu, kuhu hakati rajama Eesti esimest vesinikutanklat, mis siiski valmis ei saanud. "Olgem ausad, see hinnavahe on meeletu ja selleks, et see toimiks, peaks riik kõvasti peale maksma."

Eesti Öliühingu esimehe Toomas Saks küsimusele, kas gaasiliste kütuste aktsiis tuleb madalam kui fossiilsetel kütustel, vastas rahandusministeeriumi tolli- ja aktsiisipoliitika peaspetsialist Lauri Lelumees, et aktsiisimäär väljatöötamisel lähtuti põhimõttest, et maks ei halvendaks gaasisektori konkurentsivõimet. Ja seetõttu moodustab aktsiisimäär 193 eurot 1000 kg vedelgaasi kohta vaid 30 protsenti diislikütuse aktsiisimäärast.

„Seoses meie riigi järgmise aasta sünnipäevaga korraldatakse Tallinn–Monaco elektriautode ralli, mida tuleb avama vürst Albert II. Arvan, et Eesti on väga kõva tegija selles marketingis.“

Autode Müügi- ja Teenindusettevõtete Eesti Liidu tegevjuht Sulev Narusk

simäärast. "Maksukoormuse tase on päris madal," ütles Lelumees ja lisas, et 1. juulil tuleb ka maagaasile väike aktsiisitõus, mis on 10 protsenti diislikütuse aktsiisimäärast.

"Kuna Eestis on gaasiliste kütuste osakaal mootorikütuste tarbimises sedavõrd marginaalne, ei ole see ka eelarve laekumise seisukohast väga atraktiivne ja see räägib praeguse aktsiisipoliitika säilimise poolt," märkis Lelumees.

Puudub ühtne maksustamispoliitika

Rahandusministeeriumi tolli- ja aktsiisipoliitika osakonna juhataja Marek Uusküla sõnul saab aktsiisiga maksustamisel luua teatava süsteemsuse, näiteks et gaasilised kütused oleksid vähem koormatud kui fossiilsed kütused. Paraku ollakse väga kinni selles, et aktsiisi tõstmisel on alati fiskaalne eesmärk, sest riigieelarvesse on vaja raha. Ja kui rahanumber on tühine, näiteks kuni miljon eurot täiendavat laekumist, siis sellega ei taheta tegeleda, sest see ei vääri kisa ja vastuseisu, rääkis Uusküla.

Uusküla arvates on see, mis õnnestus eelmisel aastal ära teha ja mis sel suvel jõustub, samm lähemale sellele, kuidas süsteemsusega saab tugevasti mõjutada erinevate kütuste tasakaalu ja omavahelist suhet turul.

Autode Müügi- ja Teenindusettevõtete Eesti Liidu tegevjuhi Sulev Naruski sõnul kasvab elektriautode müük Euroopas kohutava kiirusega. "See veel ei ole märkimisväärne osa kogu automüügist, aga trend on selline. Ja oleme märganud oma

väikse statistikaga seda, et teised alternatiivkütused ei kasva sellise tempoga – pean silmas gaasi."

Näiteks Euroopa suurtootjad ja -brandid on taandunud oma võidusõidutiimidega tavapärasest võidusõidust ja hakanud osalema elektriautode võidusõitudele. See näitab pikemas perspektiivis otsuseid ja suundi, nentis Narusk. "Seoses meie riigi järgmise aasta sünnipäevaga korraldatakse Tallinn–Monaco elektriautode ralli, mida tuleb avama vürst Albert II. Arvan, et Eesti on väga kõva tegija selles marketingis," lisas Narusk.

Ka Heituri sõnul liigume elektriautode suurema kasutamise poole, kui vaadata määruseid, mida EL koos liikmesriikidega on välja töötanud või töötamas. Vahepealne etapp on kindlasti hübriidid, sest ka neid on juba üsna palju turul.

"Arvan, et Eesti on tubli olnud ja me tegime varakult sammu, saime mõne õppetunni ka. Eks ole näha, kuidas liikmesriikides hakatakse elektriautod soodustama."

Biokütus läheb hinda

Majandusministeeriumi energeetikaosakonna eksperdi Rein Vaksi sõnul hakkab kõik see, mis puudutab statistikakaubandust, sõltuma tarnekanalist ja sellest, misugust biokütust üks või teine tarnija suudab importida ja tarnimisse lubada.

"Mõte on, et me proovimegi anda sellega turule võimaluse optimeerida oma biokütuse tarnimise võimalust. Kui üks tarnija leiab soodsa võimaluse biokütust tarni-

misses lubada ja leiab partneri, kes võib-olla nii head impordivõimalust ei näe, siis saab omavahel statistikat vahendada ja aruande keskkonnaametile esitada. Mis puudutab platvormi, siis seda ei peaks täiendavalt reguleerima," ütles Vaks. Ta lisas, et vedelkütuste seadus ja üldse vedelkütuste turg kuulub sisu poolest kolme ministeeriumi alla ja mida vähem regulatsioone, seda parem. "Ma usun, et sellise kaubandusega saavad kütuseettevõtted väga hästi ise hakkama," lisas ta.

Kui rääkida kütuse tarnijatest ja kindlate eesmärkide täitmisest, siis see hõlmab palju suuremat tegevusvälja, rõhutas Heitur. "Meil võistlevad omavahel rafineerimistehased ja liikmesriigid. Meil on praegu mängu kaasatud biokütuse tootjad."

Ta tõi näite Slovakiast, mis toodab biokütust ja kus on rafineerimistehas. "Seda head biokütust, teise põlvkonna oma, millel on väga väike süsiniku jalajalg, enam Slovakkia rafineerimistehasesse ei jõua, sest Saksamaa ostab selle üle. See on lihtsalt nii hea, kasulik ja aitab liikmesriikidel ja tarnijatel eesmärgi paremini täita."

Heitur jätkas, et kui Hispaanias on rafineerimistehas ja seal on projekt ellu viidud ja vähenemine on 100 000 tonni, siis seda 100 000 tonni hakatakse jupi kaupha müüma. "Selles mõttes on Eesti tarnijal, olgu Olerex, Neste või Circle K, võimalik sealt osa saada, oma bilanssi võtta ja see aitab seda 6% vähendamist saavutada," selgitas Heitur.

Seminariruumide rent

TEL 667 0105

Vaata veel SEMINARIRUUM.EU

korraldaja, kontaktandmed	ruumi suurus	istekohti	hind/ühik	hinna sees	lisatasu eest	majutuskohti	soodustused	lisainfo
HOTELL ORU***	Oru	100	kokkuleppel	dataprojektor, grafoprojektor, pabertahvel, TV, video, ekraan, CD-mängija, internet, wifi, sülearvuti kasutamine	paljundus, faks, tootlustamine, kohvipausid	100	kokkuleppel	tasuta valvema parkla, hea ligipääs ühiskondliku transpordiga, tootlustamine hubases à la carte restoranis, mitmekülgne valik kohvipause, võimalik korraldada firmapidusid ja tähtpäevi
Narva mnt 120b, Tallinn	95 m ²	50						
tel 603 3302	Oru 1	10						
faks 601 2600	60 m ²							
sales@oruhotel.ee	Oru 2							
www.oruhotel.ee	15 m ²							

AMETIÜHINGUD

“Kasum ei peaks minema omanike taskusse”

KRISTEL HÄRMA
kristel.harma@aripaev.ee

Euroopa ametiühingujuhi Luca Visentini sõnul peab eestlane töötama 20 aastat rohkem, et teiste riikide töötajatega palga-vahe tasa teha.

Euroopa Ametiühingute Konföderatsiooni peasekretär Luca Visentini ütles intervjuus Äripäevale, et Eesti tööturul on veel palju arenemisruumi. Visentini hinnangul peaksid ettevõtted jaotama poole kasumist palgakadeks, sest töötajate produktiivsus kasvab tunduvalt kiiremini kui palgad.

Kas ametiühingud pole oma aja ära elanud? Arvan, et neid on rohkem vaja kui varem. Esiteks digitaalajanduses toimuvate muutuste tõttu ja majanduses üldiselt on üha rohkem töötajaid, kelle õigused ei ole tagatud. Õigus kollektiivlärirääkimistele ja ka ligipääs sotsiaalkaitsele – uutel ametitel ei ole neid töötajate tavapäraseid õigusi. Ametiühinguid on vaja, et tagada, et need õigused laienevad kõigile. Seda teemat arutame me lähapäevil Euroopa Komisjoniga, kes avaldab ettepanekud Euroopa sotsiaalõiguste samba loomiseks. Ja üks osa sellest on täpselt see.

Teiseks on vaja ametiühinguid varasemast enam, sest kasumid ja produktiivsus kasvavad igas Euroopa Liidu riigis, aga palgad mitte. Me peame algatama suure Euroopa töötajate palgaõiguste kampania, eriti ida- ja lääneriikide palgaerinevuste tõttu. Ilma ametiühingute ja kollektiivlärirääkimisteta seda ei saavuta. Seega on meid vaja vähemalt selleks, et kõik saaksid paremat palka ja sotsiaalkaitse oleks kõigil ametialadel. Ilma ametiühinguteta ei suuda keegi seda saavutada.

Aga Eestis tõusevad palgad kiiremini kui efektiivsus. Kas ametiühingud ei peaks hoopis palgatõusule piiri panema? See ei ole tõi. Teil on endiselt suur lõhe produktiivsuse kasvu ja palgakasvu vahel. Kui võrrelda erinevates sektorites sarnastes ettevõtetes produktiivsust ja palku, on palgades lõhe Eesti töötajate ja Saksa, Soome või Rootsi töötajate vahel. Produktiivsus võib olla 85% Soome või Rootsi töötajate omast, aga palgad on 40%, võib-olla 50%. Seega peaksid palgad tõusma rohkem kui

► “See ei ole hästi toimiv majandus, kus kasum läheb vaid omanike taskusse,” ütles Euroopa ametiühingujuht Luca Visentini.

FOTO: ANDRAS KRALLA

► Produktiivsus võib Eestis olla 85% Soome või Rootsi töötajate omast, aga palgad on 40%, võib-olla 50%. Seega peaksid palgad tõusma rohkem kui praegu.

Luca Visentini

praegu. See ei ole piisavalt kiire. Me arutasime Eesti Ametiühingute Keskliduga, et Eesti töötajatel läheks 20 aastat, et see lõhe tasa teha. On selge, et palgatõusu on vaja kiirendada, mitte pidurdada.

Eestis sööb palgaralli ettevõtete kasumit. Ja mis selles halba on (naerab)? Ettevõtte kasum peaks minema osaliselt investeerimiseks, aga osaliselt peaks selle laiali jaotama, mitte ei peaks see minema omanike taskusse. See ei ole hästi toimiv majandus, see ei ole elujõuline ring, kus kasum läheb vaid omanike taskusse. Kasum on kasum ühiskonna ja majanduse jaoks tervikuna, mitte üksiku töötaja jaoks.

Kasumist peaks minema 50% palgakadeks ja 50% peaks investeerima firmasse tagasi. Kas see on Eestis nii? Kas see on mujal Euroopa Liidus nii? Ma ei usu. Nii et meil on kasumitega probleem, sest produktiivsus kasvab ja kasumid kasvavad, aga majandusel ei lähe hästi. Kui ettevõtted hoiavad kasumi enda-

le, loovad nad üha rohkem ebavõrdsust ja selle eest tuleb maksta ühiselt, sest see suurendab sotsiaalkulutusi ebavõrdsuse kompenseerimiseks. See tuleb kinni maksta maksudega.

Kas ametiühingud ei muutu liialt äärmuslikuks? Ma ei arva seda. Me oleme väga mõõdukad ja mõistlikud ja tahame luua teistsugust mudelit jätkusuutlikuks kasvuks. Ja me ei ole selles üksik. Ka ÜRO ja IMF on samal seisukohal. IMF ei saa süüdistada selles, et see oleks parem- või vasakäärmuslik organisatsioon. IMF on juhtiv rahvusvaheline finantsasutus ja kordab juba mitu aastat, et maailmas, eriti Euroopas, on oluline nii avalikus kui ka erasektoris investeerida koos produktiivsuse tõusuga palkade tõstmisesse ja vähendada ebavõrdsust. Nii et me ei ole üksik ja nende probleemidega tegelemises ei ole midagi äärmuslikku. See on see, mida on tõesti vaja, et arendada välja paremini toimiv majandus ja heaolu kõigile.

Eestis on üha vähem madalalt tasustatud töökohti. Mis peaks olema järgmine samm, et parandada töötajate tingimusi? Ma ei arva, et keskmiselt oleks see olukord nii täiuslik. On veel arenemisruumi. Ja see, et Eesti töötajad on raskustes oskuslike töötajate leidmisega teatud ametikohtadele ja et endiselt on suur probleem oskuste mit-

tevastavusega, ütleb palju selle kohta, et väljaõppesse ei investeerita piisavalt ja kõrge kvalifikatsiooniga ametikohad ei ole piisavalt tasustatud. Haridusse ja väljaõppesse ja kõrge kvalifikatsiooniga töötajate palgatõusu investeerimine looks ka ettevõtetele rohkem võimalusi leida sobivaid inimesi.

Milline on olukord Itaalia ja Euroopa tööturul ja kuhu paigutub selles Eesti? Mulle tundub, et Eesti on ida ja lääne vahel. Lõunas on töötuse tase kõrge, palgad madalad ja tööturul suured probleemid. Põhjas on madal töötuse tase ja kõrgemad palgad ning ühtlasem tase. Sakamaa ja Prantsusmaa on aga rohkem killustunud.

Eesti on ilmselt keskel, sest palgad on madalad, aga mitte nii madalad kui Poolas, Tšehhis või Bulgaarias. Tööturg on killustunud, aga samas küllaltki stabiilne. On positiivseid jooni, aga on endiselt mõni lõhe, mis vajab täitmist. Oskuste mittevastavus peab paranema, et töökohtadele leidsid õiged inimesed, endiselt on lõhe produktiivsuse ja palkade vahel ning ei investeerita piisavalt haridusse ja väljaõppesse ning innovatsiooni. Arenemisruumi on ja selles võiks Eesti olla sild erinevate riikide vahel. Euroopa Liidu eesistumine võiks olla selleks hea võimalus, eriti kuna tulevad uued algatused, nagu Euroopa sotsiaalõiguste samm.

Kaasaegsed lamekatused

- Lamekatuste ehitus
- Hüdrolatsioonitööd
- Lamekatuste remont

OÜ Evari Ehitus
Riia 130, 51014 Tartu
Telefon: 738 0927
GSM: 506 0579
E-post: evari@evari.ee
www.evaree

Lõuna-Eesti juhtiv lamekatuste ehitaja

KÕIK KAPID POOLE HINNAGA

Teeme ruumi uuele kaubale

-50%

E-N 10-17 R 10-18
Tähetorni 21-i, Tallinn,
Tel 552 6608

www.Apuneks.ee

LADUKS

www.laduks.ee

TÖÖSTUSUKSED TULETÕKKKEUKSED LAADIMISSEADMED

MÜÜK | PAIGALDUS | HOOLDUS

5 AASTAT EDUKAID PROJEKTE

tel 6 803 505 mob 56 505 898 info@laduks.ee

TULEMUS

DNB puhaskasum Eestis kasvas 85 protsenti

DNB Panga 2017. aasta esimese kvartali puhaskasum oli Eestis 1,9 miljonit eurot, kasvades eelmise aasta sama ajaga võrreldes 85 protsenti.

Kasum tulenes peamiselt liisinguportfelli kasvust, kulude vähenemisest ning laenuportfelli kvaliteedi paranemisest, teatas pank.

Panga hoiuseportfelli maht

kasvas eelmise aasta sama ajaga võrreldes 10 protsenti, moodustades 331 miljonit eurot. Suurima kasvu tegi esimeses kvartalis liising, mille portfelli maht kasvas 7,5 protsenti, 227 miljoni eurole.

DNB liisinguvaldkonna juhi Jaan Liitmäe sõnul on lisaks uute autode ostmisele stabiilselt kasvanud ka sõiduauto-

de liisimine, mis jaguneb üsna võrdselt eraisikute ning ettevõtete vahel. Liisinguportfelli mahu tõusu toetasid esimese kvartalis oluliselt tehingud tööstusseadmete ja ehitusmasinate valdkonnas. “Eesti tööstussektor liigub avaliku sektori hangetega ühes rütmis, mistõttu on ka täiesti ootuspärane, et just tööstusseadmete liisimi-

ne saab kevadeti hoo sisse,” selgitas Liitmäe.

DNB grupi esimese kvartali kasum oli 4,5 miljardit Norra krooni (487 mln eurot), mis oli 678 miljonit krooni vähem võrreldes 2016. aasta esimese kvartaliga. Kasumi langus oli tingitud peamiselt strateegilistest muudatustest DNB grupis.

ÄRIPÄEV.EE

KOMMENTAAR

Ärme maksusta roboteid

Kui robotid võtavad inimestelt töökoh-ti, siis kas neid peaks hakkama maksustama nagu inimesi? Näiteks Bill Gates on sel põhjusel leidnud, et peaks küll. Filosoofli-selt kõlab see mõte oluliselt paremini kui praktikas.

Sageli kujutame robotina ette humanoiidi, kel on kaks kätt, sõrmed, pea, keha ja jalad ning ta liigutab end inimese moodi. Tegelikuses on aga roboti defineerimine palju keerulisem. Eristatakse mehaanilisi ja virtuaalseid roboteid ning protsesside robotiseerimist.

Kui see robot ongi mingi tarkvarakood või tööstusseade, siis mis alusel me seda defineerime maksumaksjana ja mis alusel me neid maksustaks? Kas siis peaks maksustama kõiki tööstusseadmeid ja arvutiprogramme, mis töökohti vähendavad? Metsanduses paneme harvesterid maksu alla, tööstuses tootmisliinid, teedeehituses asfaldilaoturid? Samuti e-arvete süsteemid, mis jätavad nii mõnegi raamatupidaja tööta.

Kuidas see käiks?

Jättes kõrvale arutelu tööjõumaksude eripäradest, võib eeldada, et robotite maksustamine saaks toimuda kapitalimaksuna või siis kasumipõhise maksustamisena. Kapitalimaksu rakendamisel maksad selle eest maksu, et omad robotit, nagu meil maamaksu. Teisel juhul toimuks robotite maksustamine kasumi maksustamise kaudu (eelduisel, et nad on produktiivsemad kui inimtööjõud).

Huvitav saab olema, milline riik julgeks sellist maksu esimesena kehtestada, riskides liikuda ajas tagasi aastakümneid või isegi sajandi. Kui töökohti on lihtne liigutada, siis robotite puhul on see veel lihtsam ja kiirem.

Roboti ostmisel otsene maksukulu puudub – sisendkäibemaksu saab käibemaksukohustuslane maha arvata ning ELi sees pole ka tollimakse. Kui aga palgatakse sama töö peale töötaja, siis näiteks Eestis tähendab see 1000eurose netokulu pealt ligi 700 eurot maksude maksmist. Kui robot teeb tööd ööpäev läbi ja palju efektiivsemalt, siis sageli tasubki seda riski võtta ning pigem investeerida tehnoloogiasse kui töökohtadesse.

Robotit kui üsna raskesti defineeritavaid tootmissisendit ei peaks riik maksustama. Enne uute maksude leiutamist peaks tegelema olemasolevate maksude kokkukogumisega.

Kahjuks on poliitikute jaoks lihtsam uute maksude kehtestamine neile, kes nagi makse maksavad, kui tegeleda selle ebameeldivama kontingendiga.

RANNO TINGAS
EY partner

„Enne uute maksude leiutamist peaks tegelema olemasolevate maksude kokkukogumisega.“

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised –
ostukeskkond privileeg aripaev.ee ja
soodsaim võimalus soetada
Äripäeva raamatuklubi raamatuid.
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastoid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastoid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalisel, majanduslikul, poliitilisel või religioos-sel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võtte pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMN

Heaolu suureneb, majandus kasvab

Valitsus kiitis eelmisel nädalal heaks riigi eelarvestrateegia aastateks 2018–2021. Sellel märksõnadeks on inimeste heaoluse panustamine, investeeringud ning riigi julgeoleku tugevdamine.

Mul on hea meel, et järgmise aasta riigieelarve suurendab selgelt Eesti inimeste heaolu, sest kinnitatud eelarve kohaselt kasvab meie keskmine netopalk ligikaudu 12 protsendi võrra. Olulise panuse sellesse annab maksuvaba tulu reform, mis võimaldab kuni 1200 eurot kuus teenivale inimesele aastas 768 eurot lisatulu. Sellest reformist võidab kogu-aasta 86 protsenti meie töötajatest. Maksuvaba tulu reform ei suurenda samas mitme aasta jooksul välja kujunenud lõhet palga ja tootlikkuse vahel, vaid pigem leevendab seda ning vähendab sissetulekute ebavõrdsust.

Elanikkonna üldine tervis on valitsusele oluline, mistõttu eraldame riigi eelarvestrateegias tervishoiule üle 200 miljoni lisaraha. Samas on oluline, et tervishoiusüsteemis tegeletakse süstemaatiliselt tõhususe tõstmisega, et sinna paigutatud raha oleks hästi kasutatud. Veel mitu valitsuskoalitsiooni rakendatavat maksumuudatust propageerib tervet eluviisi, muutes pahede tarbimist inimeste jaoks kallimaks.

Ühiskonna sidususe suurendamiseks peame väga oluliseks pensionireformi, mis tagab inimestele väärika pensionipõlve ning kaitseb vanaduspõlves vaesuse eest. Plaanitav reform teeb pensionisüsteemi solidaarsemaks, jät-kusuutlikumaks ja paindlikumaks ning sellest võidab kuni kolmekordse Eesti keskmise palga puhul. Riik kulutab pensionideks 6–7 protsenti SKPst ning esimese samba pension peab tagama vajaliku sissetu-

JÜRI RATAS
peaminister, Keskerakonna esimees

„Mul on hea meel, et järgmise aasta riigieelarve suurendab selgelt Eesti inimeste heaolu.“

leku solidaarselt kõigile pensionäridele.

Eesti majanduskasv kiireneb rahandusministeeriumi prognoosi kohaselt nii sel kui ka järgmisel aastal. Kevadprognoos näeb selleks aastaks ette 2,4 ja järgmiseks aastaks 3,1 protsendi suurust majanduskasvu, aga meie kõige suuremaks väljakutseks kujuneb tootlikkuse suurendamine.

Järgnevatel aastatel teeb riik suuri taristuinvesteeringuid, mis viivad eelarve väikesesse miinusesse. Kasutame selleks varasemate perioodide ülejääki. Seepärast vaatasinge koalitsioonis üle ka eelarvereegli, mis on edaspidi varasemast paindlikum ning seab eesmärgiks struktuurse tasakaalu. Uus eelarvereegel tagab siiski selle, et Eesti jääb endiselt madalaima laenukoormusega majanduseks Euroopa Liidus.

Investeeringud

Me peame tegema olulisi investeeringuid, sest nende osakaal meie majanduses on langenud liiga madalaks. Võttes arvesse enam kui 20 aastast perioodi, oli Eesti majanduses vaid raske majanduskriisi ajal investeringute osakaal eelmisest aastast väiksem.

Valitsussektori investeeringute suurendamine taolises olukorras ei ole samas ime-rohi. Majanduskasvu vedajaks saab olla ennekõike erasektor, mille investeeringute taastamise nimel tuleb meil kõigil tööd teha.

Investeeringute tegemisel peame kindlasti arvestama ka majandusstruktuuri. Rahandusministeeriumi ekspertide hinnangul jääb meie majanduskasv selle tegelikule potentsiaalile praegu alla. Nagu erasektoris, peab ka avaliku sektori investeeringute tegemisel olema veendumus projekti-de tasuvuses ning nende ellu-

viimine peab olema kuluefektiivne.

Eesti majandus vajab senisega võrreldes kvalitatiivseid muutusi. Teaduse ja hariduse roll muutub inimvara suurendamisel ning edasise majanduskasvu loomisel järjest tähtsamaks.

Näiteks õpetajate palga praegune tõstmine on hädavajalik, et meie hariduse senine kvaliteet oleks ka edaspidi tagatud. Peame oma konkurentsivõime tugevdamise nimel tegema lisapingutusi. Aastatel 2014–2020 investeeritakse üle poole miljardi euro struktuurifondide vahendeid erinevatesse ettevõtetel toetatavatesse ja teadust arendavatesse meetmetesse.

2017–2021 kasvab Eesti majandus prognoosi kohaselt keskmiselt 2,8 protsenti aastas. Eelmisel aastal avalikustatud majandusarengu töögrupi raporti hinnangul on meie majanduse kasvupotentsiaal samas vähemalt 4 protsenti aastas.

Kiirema majanduskasvu saavutamiseks sai aprilli alguses heakskiidu majandusarengu komisjoni loomine. Selle eesmärk on Eesti konkurentsivõime suurendamine, milleks tuleb süsteemselt üle vaadata kasvu alustalad ning neid vajadusel tugevdada. Komisjoni juurde luuakse ka teemapõhised ekspertkogud. Väga oluliseks pean tootlikkuse tõusuteele pööramist, milleks peavad pingutama nii era- kui ka avalik sektor.

Riigieelarve strateegia heakskiitmisega sai valitsuskoalitsiooni tegevusplaani rahastamine täpsustatud. Nüüd on vaja see plaan ellu viia, et Eesti rahvaarv kasvaks, ühiskondlik heaolu ja sidususe suureneks, murraksime majandus-seisaku ning hoiaksime ja tugevdaksime oma julgeolekut.

KOMMENTAAR

Liiga palju kaubanduspinda?

Levinud müüt, et Tallinnas on liiga palju kaubanduspinda, võib ühest küljest olla statistiline tõde, kuid päriselt tuleb pinda juurde: lisandumas on nii T1 kui ka Ülemiste laiendus.

Kaubanduskeskuste turg toimib samamoodi nagu kõik muud kaubaturud. Kui keegi tuleb turule uue ja parema tootega, siis kahjuks või õnneks saab mõne vanema toote elutsüklil otsa.

Kaks probleemi

Tänapäeva Eesti kaubanduskeskustel on laias laastus kaks probleemi: esiteks, rentnike koostlust ei suudeta hoida piisavalt eristavana, ja teiseks, pidevalt tuleb otsida põnevaid lahendusi, et konkurentsivõitluses ellu jääda.

Eristuv lahendus võib olla keskuse suurus või meelelahutus, põneva tehnoloogia kasutamine või moodne sisekujundus.

RISTO VAHIMETS
advokaadibüroo
Ellex Raidla partner

„Stockmanni majad võivad peatselt müüki minna kinnisvarana.“

Eesti nagu ka kogu Baltikumi turg on väike, mistõttu on edasimüüjate jaoks oluline tagada oma brändide kohaolek pea kõigis kaubanduskeskustes, kuna eksklusiivsus ei tööta äriliselt. Kui keegi meelitab kohale mõne uue brändi, siis on klassikaline stsenaarium see, et bränd kas sureb või laieneb mõne aja pärast pea kõikidesse keskustesse. Samadel põhjustel kuhjuvad nii ärikontseptsioonid kui ka brandid samade omanike kätte.

Olemasolevate suurte keskuste suurim väljakutse on

ümberorienteerumine meelelahutusele, mis on ilmne suund kogu maailmas. Põhiline takistuseks on see, et sageli nõuab uus kontseptsioon hoopis uut tüüpi hoonet, mitte enam olemasoleva kohandamist. Saab näha, kuidas suudab Ülemiste laiendusplaani-ga majja rohkem meelelahutust tuua.

Ja vana hea kaubamaja?

Kaubamajade kontseptsioon on selgelt allakäigu teel kõikjal maailmas. Tallinna Kaubamaja majandab praegu oma peamaja hästi, kuid kindlasti eelkõige tänu orgaanilisele ühendusele Viru Keskusega.

Kõige keerulisem on olukord Tallinna ja Riia Stockmanni kaubamajal. Asukoht ei ole enam nii keskne nagu 15 aastat tagasi, majad on väikesed, liiga kaua on püütud kaubamaja kontseptsiooni hoida. Nüüd ollakse olukorras, kus

antakse jupikesi oma majast teistele üürile.

Ometi ei tee selline majandamine maja suuremaks, pigem on tegemist „ei liha ega kala“ olukorraga, kus üritatakse olla korraga nii kaubamaja kui ka rendileandja. Eesti kaubanduse tehinguturgu jälgides ennustan, et Stockmanni majad võivad olla peatselt müügis kinnisvarana.

Kaubanduskeskused ja nendega seotud tehingud on olnud pidevalt Eesti tehinguturu TOPis. Peamiste investoritena paistavad jätkuvalt silma fondid. Siiski osatavad fondid minu hinnangul kaubanduskinnisvara pigem n-ö Exceli-põhiselt, analüüsivõime pikaajalisi trende.

Kaubandusmaastikul on ees murranguline aeg ning tulevikutegijad alles otsivad uuenevad turuolukorras õiget teed. Excel ei ole siin kindlasti ainuke suunanäitaja.

JUHTKIRI

Eelarve lõhnab valimiste järele

Valitsus on rahajagamisega hoogu läinud. Eelarvepoliitika ei pea silmas Eesti arengu pikaajalisi huve.

Peaminister ja Keskerakonna esimees Jüri Ratas teatab täna Äripäevas ilmuvas arvamuses, et järgmise aasta riigieelarve suurendab selgelt Eesti inimeste heaolu, sest kinnitatud eelarve kohaselt kasvab meie keskmine netopalk ligikaudu 12 protsendi võrra. Ta kiidab riigi investeringuid ja manitseb igati andma panust majanduskasvu suurenemisse. "Väga selget" optimismi ohkub igast lausest.

Äripäev ei vaidlusta eelarvepoliitika lõdvendamist ega pane pahaks ka laenamist, vastupidi – kuid natukene võiks kulutamise siiski hoogu pidada. Iseenesest ei vaidle me sellega, et inimeste, eriti seni vähem teeninud inimeste heaolu suureneb – kuid hetkeni, mil kaupmehed hinnatõusudega selle raha tarbijal käest ära korjavad.

Palju skeptilisemad oleme aga riigi tehtavate investeeringute ja eriti majanduskasvu asjus. Viimase puhul aga ei sõltugi kõiki sugugi valitsusest, vaid eelkõige ettevõtjate riskijulgusest ja väliskeskonna mõjust.

Ent valitsus on rahajagamise ja kulutamise hoogu läinud ja toimetused näeb, et rohkem kui Eesti pikaajaline majanduskasv on valitsusel silme ees esiteks sügise-

sed kohalikud valimised ja teiseks 2019. aasta riigikogu valimised. On arusaadav, et valitsusel on kange tahtmine näidata, kuidas kõike, mida eelmine valitsus teha ei suutnud, saab ometigi teha – kuid toimetusel ei ole veendumust, et selline majandamine peab silmas Eesti pikaajalisi huve.

Aga kõigepealt head sõnad. Toimetusel on hea meel, et valitsus viib osa riigiettevõteteid börsile: vastne otsus järgmise aasta sees 30 protsenti Tallinna Sadamast börsile viia on hea ja õige algatus. Börsile on loodetavasti peagi jõudmas ka teiste riigiettevõtete vähemusosalusi. Riigiettevõtete börsile juhatamine on selle valitsuse kõige parem tegu, toimetus soovib vaid, et sinna jõudvaid riigifirmasid oleks veelgi rohkem.

Kriitikat tasub kuulata

Ent eelarvepoliitika lõdvendamise vastu on nii Eesti Pank kui ka eelarvenõukogu esitanud argumente, mida ei maksa niisama kerge käega üle aia visata. Esiteks ennustab eelarvenõukogu, et 2018 kujuneb eelarve puudujääk suuremaks, kui seadus lubab. Teine vaidluskoht puudutabki prognoosimist: nõukogu leiab, et rahan-

dusministeerium on ülearu optimistlik nii riigieelarve tulevase tulusid kui ka majanduskasvu hinnates. Siin vaidleb muidugi üks rehkendus teisega ja ainult aeg saab näidata, kelle arvutused on paremad – prognoosil, st hinnangutel põhinevad ju mõlemad.

Omajagu õigust on ka Eesti Pangal: riiklikku stimuleerimist ei peaks vajama majandus, mille näitajad on Euroopa kontekstis päris tegusad, mille tööhõive on samahästi kui täielik ja kus palgad kasvavad mühinal. Lisame omalt poolt, et toimetusel on kahtlusi riiklike investeeringute asjus – eriti vastukarva on meile riiklike üüripindade rajamine, aga ka maksu- maksja raha matmine linnahalli.

Uusi makse on sadanud nagu oavarrest, nad laekuvad päris hästi ja ka reserviga on seis hea.

Majanduskasvu saavad luua ikkagi ettevõtjad, riigilt ootavad nad vaid lisandväärtuse loomise tingimusi, mitte aga maksuraha hoogsat kulutamist.

LOE ÄRIPÄEVAST

Arvamuslugu "Heaolu suureneb, majandus kasvab" kõrvallehel

ÄRIPÄEV EETRIS

Miks rumalad läbi ei löö?

Olümpiavõitja Gerd Kanter räägib vastses saates sellest, mida peab tegema, et soovitud medalid koju tuua nii spordis kui ka elus. Samuti räägib ta, miks peab ulmelisi eesmärke seadma, kuidas olümpiadebütüüdi läbikukkumine viis ta hiljem olümpiavõiduni, kuidas viimastest võimalustest maksimum võtta ja miks on tähtis vahetevahel ka pörida. Kettaheitja Gerd Kanter heitis Pekingi olümpiamängude finaalis 68.82 ning tuli olümpiavõitjaks. Oma lemmikmedaliks on ta ise aga pidanud hoopis Londoni olümpia pronksi. "Kuigi ta on pronksine, siis selle saavutuse taga on ikkagi midagi erilist, mida ma varem polnud kogunud, ja ka disaini poolest meeldib see mulle kõige rohkem," on ta ajakirjandusele rääkinud.

► Raadiosaadet "Äripäev eetris" saab kuulata Äripäeva veebis, tellida iTunesis ja alla laadida Soundcloudis.

57%

eurooplastest peab ELi kuulumist heaks. Toetus on tõusnud kriisieelse tasemele, selgub värskest Eurobaromeetrist. Riigiti on tulemus siiski väga erinev. Kasvab eurooplaste osakaal, kes tunnevad, et nende häält võetakse kuulda (43%). Seegi on riikide võrdluses vägagi erinev. Enamik leiab, et kriisi ületamine võtab veel palju aastaid.

1243

RUUMI

ERINEVATEKS SÜNDMUSTEKS

SEMINARIRUUM.EU

VASTUKAJA

Taastuvenergeetik pole täissöönud puuk

Ei saa nõustuda väitega, et Tootsi tuulepargi vaidluse tegelik põhjus peitub taastuvenenergia toetuste vähenemises.

Eesti riik on kaitseministeeriumi egiidi all keelanud kõik olemasolevad tuulepargiarendused, mis võiksid Eesti Energia konkurentsi pakkuda. Nii on näiteks ASi Raisner kuuluvale Varja 150 MW tuulikupargile antud kaitseministeeriumi kooskõlastus tagasi võetud. Samuti on OÜ-le Est Wind Power kuuluvale Päite-Vaivina 75 MW tuulikupargile varem antud kooskõlastused tagasi

GREGOR RAUDVERE
Adepte OÜ juhatuse liige

► Riik takistab põhjendamatuult Eesti Energia konkurentide tegevust ja seda suuresti Eesti Energia IPO tõttu.

võetud. Praegu on kaitseministeeriumi õigusvastane tegevus kohtus vaidlustatud.

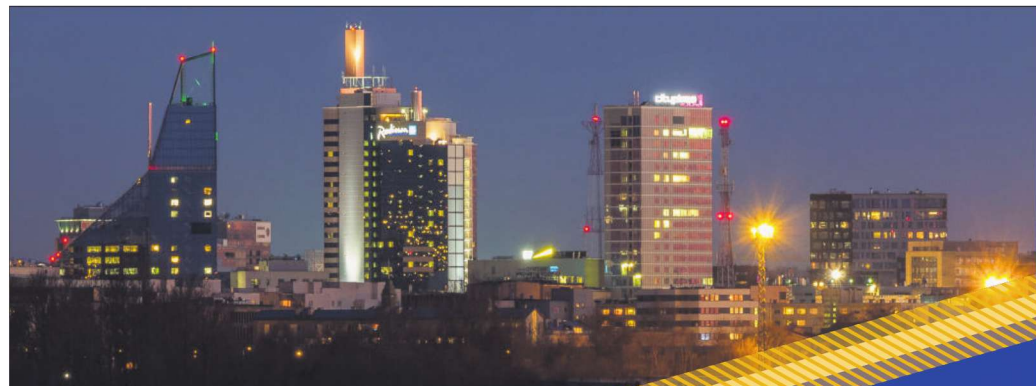
Karjuv ebaõiglus

Tootsi tuulepargi ümber toimuvat kirjeldab karjuv ebaõiglus, kus ASi Eesti Energia koheldakse teistest oluliselt soodsamalt – ja seda mitte ainult talle maadükki andes, vaid ehitustubadega seotud menetluses. Lihtne on kujutada tuuleenergeetika ettevõtjaid kui rasvunud puuke maksimaksja rahakoti küljes. Samas on tuuleenergia tehnoloogia jõudnud

juba näiteks nii kaugele, et esimesed tuulepargid konkureerivad Saksamaal ilma toetuseta.

Riik takistab põhjendamatuult Eesti Energia konkurentide tegevust ja seda suuresti Enefiti IPO tõttu.

Jutt riigikaitsest on osav demagoogiavõte, sest kui tegelemist oleks tõesti sellise probleemiga, ei tiirleks ometi Eesti Energia tuulikud Narva külje all. Ammugi ei lastaks rajada Sõnajalgadel Aidu tuulikuparki, mis pidi tegelikult minema Eesti Energia.

KINNISVARA-ARENDUSE konverents

23. mai 2017
Õpiku maja
(Valukoja 8, Tallinn)

Esmakordselt toimuval Äripäeva kinnisvaraarenduse konverentsil räägime hetkel töös olevate mastaapsete arendusprojektide kujunemisloost, ehitamisest finantseerimisest ja lõpptarbijate leidmisest. Üritus toob kokku valdkonna esindajad. Anname ülevaate turul toimuvast ja toome kuulajateni kinnisvaraarenduste tulevikuperspektiivid.

9.00 HOMMIKUKOHV JA VÄRSKE ÄRIPÄEV

9.30 AVASÕNAD

9.45 ÜLEMISTE CITY KUJUNEMINE SUUREPÄRASEKS ÄRI- JA ELUKESKKONNAKS
Technopolis Ülemiste juhtkonna esindaja

10.15 UNIKAALNE MAAKRI ÄRIKVARTAL
JAAN EREL, Maakri Kvartal projektijuht

10.45 VESTLUSRING. KAPITALI KAASAMINE ARENDUSPROJEKTILE IDEEST KUNI MÜÜGINI – PANK VERSUS ÜHISRAHASTUSPLATVORM
DANIIL AAL, Estateguru äriarendusjuht
ARKO KURTMANN, LHV äripanganduse osakonna juht
ENN LAANSOO Jr, PAKRI Teadus- ja Tööstuspargi tegevjuht

11.30 KOHVIPAUS

12.00 DÜNAAMILINE T1 KAUBANDUS- JA MEELELAHUTUSKESKUS
ALLAN REMMELKOOR, Pro Kapital Grupp tegevjuht

12.30 ROHELINE PARK- ESIMENE ÄRIPARK, MIS ON SPETSIAALSELT LOODUD TOETAMA PÕLLUNDUSE JA METSANDUSE ARENGUT KESKKONNA-SÄÄSTLIKUS KESKKONNAS
TAURI SOKK, Cesana Grupp juhatuse liige

13.00 NOBLESSNERI SADAMALINNAK
ANDRUS VÄÄRTNÕU, Noblessner Arenduse investeringute juht

13.30 LÕUNA

14.15 ÄRIKINNISVARA ARENDUS- KAS HOIDA JA HALLATA VÕI MÜÜA ENDA POOLT ARENDATUD KINNISVARA
MIHKEL PÄRTEL, BPT Real Estate nõustamisvaldkonna juht
PRIIT UUSTULND, Kaamos Kinnisvara tegevjuht

15.00 ELUKONDLIKU KINNISVARATURU HETKESEIS JA TULEVIKU VÄLJAVAATED
RISTO VÄHI, Uus Maa Kinnisvarabüroo analüütik

15.30 ARENDUSPROJEKT, MIS MÜÜB
UKU TINT, Endover Kinnisvara arendusdirektor

16.00 BONAVA „ÕNNEURING“: MIDA OOTAB OSTJA TULEVASELT KODULT
Esineja kinnitamisel

16.30 KONVERENTSI LÕPETAMINE

Soodushind kuni 07. mai k.a 229€ +km/osaleja
Tavahind 259€ +km/osaleja
3 või enam osalejat ühe registreerimise kohta 179€ + km/osaleja

Lisainfo programmi kohta:
programmijuht Lisandra Treimann,
lisandra.treimann@aripaev.ee, 56956161

Korraldajad:

Kinnisvarauudised.ee

Äripäev

OMA MAJA

Äripäev

- Kinnisvara
- Ehitus
- Renoveerimine
- Energiasääst
- Võimistlus
- Aed
- Turvalisus
- Sisustus

Praktiline kogumik kodu ehitajale

Äripäeva raamatuklubi | pood.aripaev.ee/oma-maja-2017

Teadmised kommunikatsioonist on infoühiskonnas vajalikud igale spetsialistile ja juhile.

Telli ajakiri KAJA!

Tellimine: www.bestmarketing.ee/kaja • 667 0099

Äripäeva Infopank

Sisesta ettevõtte nimi, registrikood või isiku nimi

Kõigi Eesti ettevõtete
taust ja seosed
Äripäeva Infopangast!

Äripäeva Infopank | telefon: (+372) 667 0008 | e-post info@infopank.ee
www.infopank.ee

KA ÕHK VÕIB TAPPA

TOETA UUTE ISOLATSIOONIPALATITE LOOMIST

Eestis saab vähidiagnoosi 35 last aastas. Raviperioodil on organism nii habras, et iga bakter on eluohtlik. Et võitlusest eluga väljuda, on vaja erilist kaitset.

900 7705 – 5 €
900 7710 – 10 €
900 7715 – 25 €

www.toetusfond.ee

26. mail

Tallinna loomaaia
konverentsikeskuses

Best Sales 2017

MÜÜGIKONVERENTS

Parim müügitim 2017

09:30 Müügiakonverentsi avamine ja Parim Müügitim 2017 valimise avapauk
konverentsi moderaator ROLAND TOKKO, Eduakadeemia juht

I sessioon: Ideed, millega saad oma müüki kasvatada

09:45 7 müügiideed, mida juba homme kasutada

Parim Müügitim 2017 finalistid

10:00 Kuidas luua teenindussaal, poes ja messil kliendiga tõhus kontakt?

MERILIN MÄNNIK, Tallinna Parim Teenindaja 2017, Denim Dream

10:20 Kuidas ajastada closing'ut?

ELLI VALLA, kinnisvaradivisjoni juht, Sellit

10:40 Müük sotsiaalmeedias, kas Sinul juba on oma taktika?

BRIT MESIPUU, Linna Ekraanid

11:10 -11:25

ENERGIAPAUS JA PARIM MÜÜGITIM 2017 VÕISTLUSE I VOOR

II sessioon: Müügi võtmeküsimused

11:30 Müük ärikliendile, kas B2B asendub H2H müügiga?

KAIDO VESTBERG, Mercuri International Eesti juhtivpartner

12:00 Müügi võimalikkusest maapiirkondades, muuda mõttemalli

MARGUS RINK, Coop panga juht

12:30 Diskussioon: Kas müügitöötajad on tööjõuturult otsas?

RAIN RESMELDT, Uusen CV-Online turundusjuht

KAIJA TEEMÄGI, Elisa Eesti personalijuht

13:00 -13:45

LÕUNAPIKNIK LOOMAAIAS JA PARIM MÜÜGITIM 2017 II VOOR

III sessioon: Teematoad, kus päevakorras sektoripõhine müük

13:45 -14:45 Teematoad:

Turism, juhib Estravelli juht ANNE SAMLIK

Tootmine, juhib Atria Eesti juht OLLE HORM

Reklaam, juhib Äripäeva reklaamidirektor ASSO LAIDO

Teenindus

Suured B2C äris, juhib müügitreener OLGA MEINSON

Väikeettevõtted, juhib Eduakadeemia juht ROLAND TOKKO

14:45 -15:00 ENERGIAPAUS JA PARIM MÜÜGITIM III VOOR

IV sessioon: Kuumad teemad müügis

15:00 Debatt: Kas müügitöötaja kodukontoris?

15:30 Hinnapsühholoogia: vaata üle, kuidas Sa hindad kliendile presente

INDREK SAUL, hinnameister ja müügi kasvu coach

16:00 Parem ajakasutus ja tööpäeva tõhus organiseerimine

KRISTJAN OTSMANN, aja- ja projektijuhtimise koolitaja, Selge Pilt

16:30 PARIM MÜÜGITIM 2017 VÄLJA KUULUTAMINE

Info ja registreerimine: www.bestsales.ee

Korraldajad:

Bestsales.ee

Äripäev

Toetajad:

TEHNOLOOGIA

Amazoni ja Alphabeti võidumarss läheb edasi

Reaalsus on tihtipeale selline, et rikkad saavad rikkamaks ja võimsad saavad võimsamaks.

FREDY-EDWIN ESSE
kaasautor

Esimese kvartali tulemuste järel võib kindlalt väita, et Amazon ja Google'i ema-firma Alphabet muutuvad nii rikkamaks kui ka võimsamaks – ja investoritele see meeldib. Mõlema firma aktsiad on rekordkõrgel.

Sellist börsipäeva nagu neljapäeval pole mina veel kogenud. Oma eelmise kvartali tulemuse avalikustas nii suur hulk tuntud börsifirmasid, et New Yorgis lõpu-

kella järel CNBCst kajastust vaadates läksid mul silmad risti. Mõned tuntumad firmad, mis neljapäeval oma tulemuse teatavaks tegid: Amazon, Alphabet, Microsoft, Intel, Starbucks, Ford, GoPro, Under Armour, Expedia.

Põhimõtteliselt saaks neist igaühest kirjutada pika loo, kuid aja ja ruumi kokkuhoiu mõttes kirjutan praegu kahest oma ala hiiglasest ehk Amazonist ja Alphabetist. Microsofti vaatab lähemalt investor Toomas, kes on ikkagi selle firma aktsionär.

Amazoni juhtmõte on kasv, kasv, kasv

Alustame Amazonist, mis teenis kolme kuuga 724 miljonit dollarit kasumit ehk 1,48 dollarit aktsia kohta ja 41% rohkem kui aasta tagasi samal ajal. Käive tõusis 29,13 miljardi dollari pealt 35,71 miljardile. Analüütikud prognoosisid 35,3 miljardi dollarilise käibe juures kasumiks 1,12 dollarit aktsia kohta.

Amazoni jätkuv juhtmõte on kasv, kasv, kasv. Firma on küll tõmmanud teatud mahus kulutusi koomale, mis on võimaldanud kasuminumbrit suurendada, kuid nüüd on ette võetud uus investeerimislahe, mille eesmärk on laiendada haaret väljaspool koduturgu USA-d. Analüüti-

kud prognoosivad, et see kestab vähemalt 2018. aasta keskpaigani.

Peamine rõhk läheb arenevatele turgudele, nagu Mehhiko ja India, kus on suur kasvupotentsiaal. Investeeringutega plaanitakse laiendada Amazon Prime'i liikmelisuse pakkumist ning paremini välja töötada logistikasüsteem. Seni on Amazoni rahvusvaheline äri olnud koormaks kasumireale ning see jätkus ka esimeses kvartalis. 9,57 miljardi dollari pealt tõusis käive küll 11,06 miljardile, kuid selle pealt saadi tegevuskahjumina 481 miljonit dollarit.

Investeeringute raha kulub ka kauba-veoäri laiendamiseks, et toimetada üha rohkem kaupa oma jõududega klientidele ning teha seda senisest kiiremini. Firma rendib juba praegu 40 kaubalennukit ja neil on üle 4000 poolhaagise. Tunniga kauba kohaletoimetamise teenust pakub Amazon juba 40 linnas.

Taas aitas Amazoni kasumisse nende pilvetechnoloogiaäri AWS, mis on kaugel kõige kasumlikum haru Amazoni impeeriumis. Aastaga kasvas AWSi käive 43%, 3,66 miljardile dollarile. AWS on suurim pilvetechnoloogia pakkuja, mille tänavune käive ületab tõenäoliselt 16 miljardi dollari piiri. Väidetavalt on firma tegevuska-

sumi marginaal AWSi puhul kaks kolmandikku. Lisaks nauditakse suurt edu teise koha ehk Microsoft Azure'i ees, mis käibes mõõdetuna oli mullu ligi 10 miljardit dollarit.

Amazoni aktsia tõusis pärast tulemusi järelturul 3,9%, 954 dollarile. Kui aktsia suudab sama taset hoida, on tegu jälle uue rekordtasemega – aktsia on aasta algusest rallinud 22,5%. Ja jällegi, Amazoni puhul pole mõtet rääkida traditsioonilistest näitajatest, sest need lihtsalt ei kehti. Ettevõtete aktsia pole enam kaugel 1000 dollari piirist ja see võib hakata ühel hetkel kauplemist segama, mistõttu ma ei imesta, kui varsti teatatakse aktsia splitist. Täpselt sama kehtib ka Alphabeti kohta, kelle aktsia on nüüd samuti üle 900 dollari.

Alphabeti imekspandav kasv

Tuleme nüüd Alphabeti juurde. Mind paneb imestama, millises tempos see firma endiselt kasvab ja kuidas see kasv tuleb endiselt peamiselt nende põhiärist ehk internetireklaami müügist. Tavaliselt peab sellises vanuses ja suuruses firma sellise kasvu saavutamiseks leidma kõrvalisi tuluallikaid, kuid Alphabet näitab oma äri tugevust. Firma esimese kvartali käive kasvas aastaga 22%, 24,75 miljardile dol-

» Taas aitas Amazoni kasumisse nende pilvetechnoloogiaäri AWS, mis on kaugel kõige kasumlikum haru Amazoni impeeriumis.

◀ Google'i reklaamiäri on praegu põhiline koht, kust tuleb emafirma Alphabeti kasum, tulevikus loodetakse suurt tulu ka pilvetechnoloogiaäri. FOTO: EPA

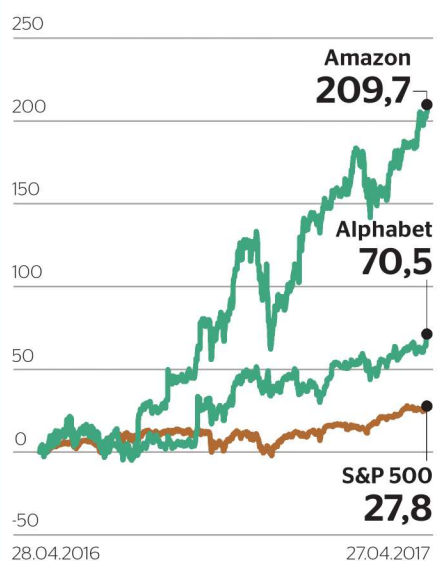
49%

ehk 3,1 miljardile dollarile kasvas aastaga Alphabeti n-ö ülejäänud käive, mille alla kuulub pilvetechnoloogia haru.

VÕRDLUS

Amazon ja Alphabet jätvad S&P 500 indeksi häbisse

aktsia hinna muutus protsentides

ALLIKAS: BLOOMBERG

larile, puhaskasum suurenes aastaga 29%, 5,43 miljardile ehk 7,73 dollarile aktsia kohta. Wall Streeti analüütikud prognoosisid keskmiselt 24,22 miljardi dollarilise käibe juures kasumiks 7,39 dollarit aktsia kohta.

Alphabeti kasum ja käive tulevad endiselt tütarfirmast Google, mille alla kuulub ka YouTube. Internetireklaami klikihindadele on analüütikud palju tähelepanu pööranud, sest mobiilseadmete revolutsioon on nende hinda langetanud. Nii läks ka esimeses kvartalis, kui ühe kliki hind kukkus keskmiselt 19%, kuid üha rohkem kasutajaid täheldas, et reklaame klikiti 44% rohkem kui aasta tagasi. Lisanduv klikiiklus korvab kuhjaga langevat hinda.

YouTube on paljuski toinud Google'i reklaamitulu kasvu, kuid esimeses kvartalis lahvas skandaal, kui osa suuri reklaamijaid avastas, et nende reklaame näidatakse kohatute videote juures, näiteks videod, mis õhutasid terrorismile ja tapmisele. Selle tulemusena loobusid suur-reklaamijad, nagu Coca-Cola ja Wal-Mart, kõigist Google'i reklaamiteenustest, välja arvatud otsingutulemuste reklaam. Ilmselt see mingit olulist mõju Google'i ärile ei avaldanud – peale mainekahju.

Google domineerib koos Facebooki-

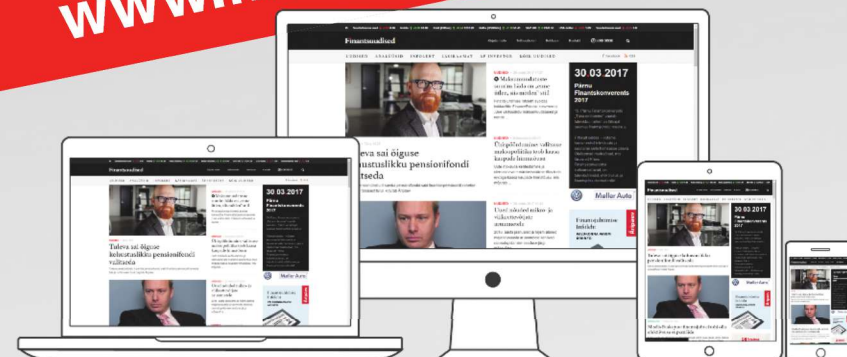
ga ülemaailmsel internetireklaamiturul. Pivotal Researchi analüüsist selgus, et 2016. aastal tehtud ülemaailmsetest reklaamikulutustest läks 77% neile kahele firmale. Aasta varem oli see 72%. 2016. aastal võtsid Facebook ja Google endale 99% kogu internetireklaamitööstuse kasvust.

Sarnaselt Amazoni ja Microsofti pilvetechnoloogiaäri on ka Alphabetil oma teenus pakkuda ning Google'i juhtkond on siin koguni nii optimistlik, et usub selle paisumist suuremaks kui praegune reklaamiäri. Alphabet ei too eraldi välja pilveharu käivet, kuid n-ö ülejäänud käive, mille alla pilveharu kuulub, kasvas aastases võrdluses 49%, 3,1 miljardile dollarile.

Järelturul rallis Alphabeti aktsia 4%, tõustes 909 dollarile. On suur tõenäosus, et reedel avaneb aktsia firma jaoks uuel rekordtasemel.

Jääb mulje, et üks firma teise järel on USA börsidel oma rekordtasemel või selle lähedal. Alphabeti puhul ei saa öelda, et tegu oleks otseselt ülehinnatud aktsiaga, kuna ettevaatav P/E on 22,3 ja firma käive ning kasum kasvavad jõudsalt. Näha selgest kasvu pärast nii pikka aega on muljet avaldav, kuid kui veidi norida, siis tahaks näha, et käivet tuleks rohkem ka mujalt, mitte ainult internetireklaamide müügist.

www.finantsuudised.ee

Uus veeb finantsjuhtidele

Tule tutvuma!

Toon teieni majandusanalüüse, börsiuudiseid, finantsjuhte puudutavaid seadusemuudatusi, tähtsamaid tehinguid ja tutvustan finantsjuhi igapäevatööks vajalikke abivahendeid. Samuti leiad saidilt finantsjuhile mõeldud töökuulutusi ja teavet valdkonnasisestest liikumiste kohta.

Kirjuta mulle aadressil bret@finantsuudised.ee, kui Sul on informatsiooni või ettepanekuid selle kohta, mis võiks finantsjuhile kasulik olla.

Bret Metsküla
finantsuudised.ee juht

Finantsuudised

TULEMUS

Lisandus käibe ja kasumi kasvatajaid

Balti börside aasta on alanud üldiselt tugevalt, seni juba tulemuse avaldanud firmadele tuli lisa ka reedestelt tulemuste avaldajatelt.

LIINA LAKS
liina.laks@aripaev.ee

Äripäev

► Ekspress Grupi juhatuse esimehe Mari-Liis Rüütsalu sõnul oli esimene kvartal neil Eestis muutuste paikaloksumise kvartal.

Apranga kahekordistas algatuseks kasumi

Leedu rõivakontserni Apranga esimese kvartali tulemused näitavad, et kasvatada suudet nii käibe- kui ka kasuminumbreid.

Kogu grupi käibe Balti riikides tõusis 47,8 miljonile eurole, mis võrreldes möödunud aasta sama ajaga kasvas 8,4 protsenti. Tublisti kosus ka ärikasum: 1,2 miljonilt eurot möödunud aasta esimeses kvartalis 2,2 miljonile eurole.

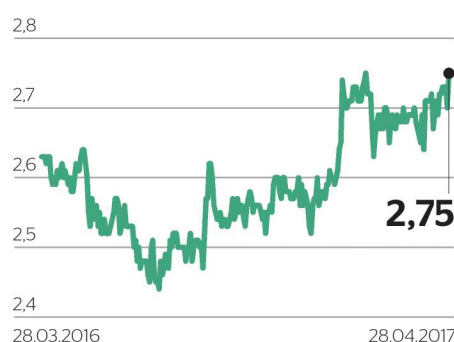
LHV vanemanalüütik Joonas Joost ütles, et Apranga esimese kvartali tulemused ületasid väga tugevalt ootusi. "Väga positiivne oli nii brutokasumlikkuse areng, mis paranes rohkem, kui me ootasime, aga ka üld- ja turustuskulude kasv jäi prognoositust oluliselt madalamaks," ütles Joost.

Käibe kasvu võis täheldada kõikides riikides. Koduturul Leedus kasvas käibe aastaga 26,4 miljonilt 28,2 miljonile, Lätis 10,8 miljonilt 11,4 miljonile ning kõige pisemal turul Eestis oli kosumine kõige suurem: 6,8 miljonilt 8,3 miljonile eurole. Käivet aitas kasvatada uute poodide avamine. Kui aasta varem oli Eestis 26 poodi, siis nüüd on neid juba 29. Uusi poode avati ka Lätis ja Leedus.

Kuigi kulud kasvasid aastaga võrreldes 7,7 protsenti, 14,6 miljonile, rõhutab ettevõtte ise, et need on igati korrelatsioonis käibe ja töötajate arvu kasvuga. Lisaks toodi välja, et lahti on saadud ka mullusest 6 miljonit euro suurusest võlast.

Sektoritest on käibe- ja kasuminumbreid

HIND
Apranga aktsia on tugevalt kõikunud eurodes

TASUB TEADA
Analüütikud Aprangat müüa ei soovita

osta	50%
hoia	50%
müü	0%

ALLIKAS: BLOOMBERG

ülespoole vedav lipulaev Zara rõivabränd, kus käibe kasvas aastaga 36 protsenti. Nagu teised Eesti jaemüüjad, kurdab ka Apranga viletsat jalatsimüüki: jalanõude käibes tuli tunnistada 12protsendilist tagasiminekut.

Joonas Joost jääb Apranga tulemustega vägagi rahule. "Kokkuvõttes pidasime võimalikuks puhaskasumi langust 0,9 miljonilt eurot 0,3 miljonile. Seega asjaolu, et Apranga tegelikult kahekordistas puhaskasumi 1,8 miljonile eurole, on väga tugev tulemus," ütles Joost.

Kuna Apranga aktsia on aasta esimeses kvartalis kosunud 3 protsenti, hindab ettevõtte oma turuväärtuseks praegu 147 miljonit eurot. Head tulemused panid muidu nii stabiilse Apranga aktsia Balti börsil tõusma, tõusuks kujunes 1,8 protsenti.

▲ Zara poed olid Apranga põhilised käibe ja kasumi kasvu allikad. FOTO: REUTERS/SCANPIX

A Äripäeva Akadeemia

24.05.17

Marko Saag

439 €
(km-ga 526.80 €)

3
viimast kohta!

Piiriülesed tehingud ja käibemaks

- Käibe tekkimise koht ja selle mõju käibemaksu deklareerimisele
- Käibemaksukohustuslasena registreerimise kohustus teises riigis
- Piiriüleste tehingute ja toimingute maksustamine

Info ja registreerimine: Renate Steinberg / tel: 667 0282 / e-post: Renate.Steinberg@aripaev.ee / akadeemia.aripaev.ee

Ekspress Grupp kasvatas kolmandiku võrra kasumit

Reedel teatas meediakontsern Ekspress Grupp, et kui esimese kvartali käive tõusis paar protsenti, siis puhaskasumit kasvata-ti kolmandiku jagu.

“2017. aasta algas suurte organisatsioo-niliste muudatustega, kus mitme Eesti tütarettevõtte juhid kontserni sees roteerusid ja alustasid aastat uuel positsioonil. Esime-ne kvartal oli kindlasti paikaloikumise aeg, kuid vaatamata paljudele muutustele nii et-tevõtte sees kui ka väljaspool võib kvartali-ga igati rahule jääda,” teatas Ekspress Gru-pi juhatuse esimees Mari-Liis Rüütsalu börsi-siteate vahendusel.

Grupi konsolideeritud käive kasvas esi-meses kvartalis eelmise aasta sama ajaga võrreldes 2 protsenti, 14,7 miljonile eurole. Puhaskasum kasvas 31 protsenti, 0,41 mil-jonile eurole.

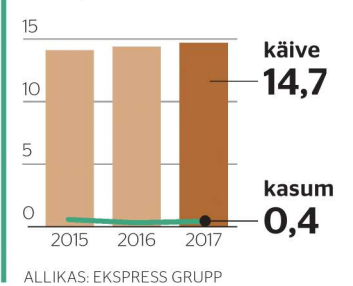
Käive kasvas Ekspress Grupil eelkõige meediasegmendi online-poleel: võrreldes möödunud aastaga 18 protsenti, 4,2 miljo-nile eurole. Grupp tõstis esile Läti ja Leedu Delfit, kus kasv oli kõige tugevam.

Meediasegment kasvas esimeses kvarta-lis 9%, ulatudes 10 miljonile eurole. “See an-nab tugeva positsiooni võitluses konkuren-tidega nii reklaamitulu kui ka töötajate pä-rast,” ütles Rüütsalu.

Ajakirjade Kirjastuse poole pealt kasvas

TULEMUSED Ekspress Grupp on kolm aastat järjest tasapisi käivet kasvanud

I kv majandustulemused mln eurodes

käive 9 ning kasum 79 protsenti – selle ta-ga on juhatuse esimehe sõnul suurenenud tooteportfell.

Seevastu trükitööstuses oli taas keeruli-ne kvartal – Printalli käive kahanes aastaga 9 protsenti, 5,8 miljonile eurole. Rüütsalu sõnul püüavad nad siin olukorra paranda-miseks vaadata Skandinaaviast kaugemate turgude poole.

Järgmiseks kvartaliks plaanib Ekspress Grupp meediasegmendist kuni neljaprot-sendilist käibe kasvu.

◀ Merko ehitajad paigaldavad me-tallkarkassi betooni valamiseks Maakri maja kõrghoones. FOTO: RAUL MEE

Merko kinnitas dividendi

Reedesel Merko Ehituse aktsionäride üld-koosolekul võeti vastu dividendiotus.

Dividendiks kujuneb 0,41 eurot aktsia kohta, mis teeb kokku 7,26 miljonit eurot. Möödunud aasta puhaskasumiks kujunes 6,1 miljonit eurot, nii et dividend makstak-se aktsionäridele eelnevate perioodide pu-haskasumist.

Dividendi saab see aktsionär, kes on 24. mai seisuga Merko Ehituse aktsiaraama-tusse kantud.

Lisaks otsustati aktsionäride üldkoos-olekul, et Merko jätkab järgmise kolme aas-ta jooksul kolmeliikmelise nõukoguga. Vo-

0,41 eurot aktsia kohta otsustas Merko maksta dividendiks sellel aastal, kasutusele tuleb varem kogutud kasum.

litusi pikendati Toomas Annusel, Teet Roo-palul ja Indrek Neiveltil. Seni neljaliikme-lisest Merko nõukogust jääb edaspidi väl-ja Olari Taal.

LENNUNDUS

Air Berlin põletas miljardi

Saksamaa lennufirma Air Ber-lini puhul on võitnud seni see, kes pole väärtpabereid soeta-nud.

Air Berlin jäi mullu Handels-blatti andmetel 782 miljoni euroga miinusesse. Aasta enne oli miinus pool miljardit. Selle teeb valusamaks asjaolu, et käi-ve langes sama ajaga 4,08 mil-jardit, 3,79 miljardile eurole, ning viimati oli lennukontsern plussis 2008. aastal.

Alates veebruarist juhib kontserni Thomas Winkel-mann, kes aitas Lufthansal oda-vamat Germanwingsi üles ehi-tada, kuid Handelsblatti ana-lüütikud tunduvad skeptilised.

27 on Air Berlini aktsia aastaga odavnenud, kolme aasta langus ulatub 67 protsendini.

Air Berlini tulevikule lisab ebakindlust asjaolu, et 29 prot-senti lennufirma aktsiatest kuu-lub Ühendemiraatide lennufir-male Etihad. Etihadi omanikud, kes on Abu Dhabi valitsejapere-kond, on sakslasi ligi pooletei-semiljardise rahasüstiga tur-gutanud.

Kuid nüüd on Handelsblat-ti andmetel tekkinud kartus, et araablased tahavad kallist in-vesteeringust lõplikult loobu-da. Üks pretседent Euroopas ju-ba on: Etihadil oli ka suur osa-lus Alitalia lennufirmas, kus investeering end samuti ära ei tasunud.

ÄRIPÄEV.EE

KOMMERTSPANKADE INTRESSITOOTED

Tähtajaline hoius EUR, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	üle 5 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeruge pangaga									
Tallinna Äripank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,50	0,60/1,60	0,70/1,70	-	-	200
Tallinna Äripank (3)	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	-	200
Citadele Pank	-	-	-	0,01	0,01	0,20	0,35	0,75	-	150
Versobank	0,40	0,50	0,60	0,90	1,00	1,80	1,80	1,80	-	350
DNB	0,01	0,05	0,09	0,18	0,21	0,23	0,28	0,33	-	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	1,20	1,50	2	100/200 (4)
Inbank	-	-	0,50	0,75	1,00	1,25	1,75	2,00	-	500

Jooksev hoius EUR, %

	keskmiselt kuu jäägil	kuu püsijäägil
Danske Bank	kontakteeruge pangaga	
Tallinna Äripank	-	0,00
Tallinna Äripank (3)	-	0,00
Citadele Pank	-	-
Versobank	0,00	0,00
DNB	0,05 (7)	-
Krediidipank	-	0,01
Inbank	-	-

Tähtajaline hoius USD, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeruge pangaga						
Tallinna Äripank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Citadele Pank	-	-	-	0,90	1,00	1,30	200
Versobank	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,10	500
DNB	0,10	0,11	0,14	0,29	0,39	0,49	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksul korrigeeritavad; (3) personaal panganduse klientidele; (4) internet pangas/kontoris (7) päevalõpu kontojärgilt. Äripanga jooksva hoiuse intressimäär on nüüd 0%.

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Narva mnt. 63/1, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee, www.citadele.ee

Versobank Hallivanamehe 4, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501

DnB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee

Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037

Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

BALTI ETTEVÕTETE NOTEERIMATA VÕLAKIRJAD

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis-kuupäev	lunastamis-tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimi-väärtus, €	emissiooni maht, €
Creditstar	EE3300111038	1.12.2016	1.09.2017	8,00%	kvartaalne	1000	3 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110980	24.10.2016	1.10.2017	10,00%	kvartaalne	100	3 000 000
Finora Capital	EE3300110659	10.03.2015	15.03.2018	9,75%	kvartaalne	1000	4 000 000
Creditstar	EE3300111046	1.12.2016	1.06.2018	11,00%	kvartaalne	1000	12 000 000
Mainor Ülemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	1000	5 000 000
Uvic	EE3300110782	27.11.2015	27.11.2018	10,00%	kvartaalne	1000	1 500 000
PlusPlus Capital	EE3300110840	25.01.2016	1.02.2019	13,00%	kvartaalne	1000	4 000 000
Finora Capital	EE3300110972	22.09.2016	22.05.2019	9,25%	kvartaalne	1000	1 000 000
PlusPlus Capital	EE3300111079	20.12.2016	1.10.2019	12,00%	kvartaalne	100	5 000 000
IuteCredit Europe A8	EE3300111020	28.11.2016	15.10.2019	14,00%	kvartaalne	100	1 000 000
Creditstar	EE3300111053	1.12.2016	1.12.2019	12,50%	kvartaalne	1000	15 000 000

Redgate Capital AS Pärnu mnt 10, Tallinn 10148, tel 66 68 200, bonds@redgatecapital.eu, www.redgatecapital.eu

FONDID

LHV Varahaldus

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,61	1,61	1,61	2,61	1,55	3,81	4,00	4,33	479 437 667
Pensionifond M, EUR	1,26	1,26	1,26	1,85	1,03	2,59	3,33	3,82	71 173 644
Pensionifond S, EUR	1,28	1,28	1,28	1,80	-0,08	0,09	2,14	2,60	60 987 338
Pensionifond XL, EUR	1,41	1,41	1,41	3,00	1,96	4,67	4,56	5,09	120 978 389
Pensionifond XS, EUR	1,19	1,19	1,19	1,29	-0,13	-0,01	2,11	2,79	20 684 925
Täiendav Pensionifond, EUR	1,62	1,64	1,64	3,22	2,44	5,98	5,98	6,21	9 208 879
LHV Pensionifond 25, EUR	1,10	1,10	1,10	3,91	1,02	1,77	2,92	3,72	12 684 755
LHV Pensionifond 50, EUR	1,31	1,31	1,31	5,48	0,97	1,81	3,61	4,46	227 914 221
LHV Pensionifond Intress, EUR	0,93	0,93	0,93	1,59	0,01	0,15	1,37	2,25	4 300 443
LHV Pensionifond 100 Pluss, EUR	1,74	1,76	1,76	8,66	0,71	2,23	4,97	6,30	4 686 250
LHV Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,79	0,80	0,80	2,00	-0,23	-0,51	0,81	1,91	537 108
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	11,32	11,44	11,44		0,86	0,72	-8,30	7,23	11 902 888,46
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	10,23	10,34	10,34		9,12	17,77	8,04	5,11	4 000 764,20
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	6,54	6,60	6,60		9,12	17,77	8,04	5,11	-

Nordea Pensions Estonia

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	1,13	1,13	1,13	6,32	2,12	6,92	4,46	4,94	213 824 441,48
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,98	0,98	0,98	9,63	2,93	10,6	6,36	6,41	28 796 048,66
Nordea Pensionifond B, EUR	1,00	1,00	1,00	4,03	1,23	3,75	2,7	3,35	23 581 067,94
Nordea Pensionifond C, EUR	0,88	0,88	0,88	2,25	-0,21	0,13	1,84	2,22	13 472 211,58
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,55	1,58	1,56	12,56	4,01	14,67	8,48	8,51	10 759 704,45
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,80	0,81	0,80	3,58	0,85	3,23	3,34	3,53	2 323 140,77

Trigon Asset Management

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Trigon Balti Fond C, EUR	19,46	20,16	19,76	6,81	3,56	13,64	14,42	9,82	1 462 882,90
Trigon Uus Euroopa Fond C, EUR	31,11	32,22	31,58	11,85	13,22	27,50	8,39	11,86	101 874 944,15
Trigon Venemaa Top Picks Fond C, EUR	25,23	26,12	25,61	21,38	3,01	59,52	21,52	3,29	15 095 897,90

Fondivalitsejate kontaktandmed

LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee

Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee

Trigon Asset Management AS Viru Väljak 2, Tallinn 10111 tel, +372 667 92 00, www.trigon.ee

Maaklerifirmade kontaktandmed

LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

Tea, mis toimub!

Äripäev

Logistikauudised.ee

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Minu portfelli pailaps

Microsoft on üks mu parimaid oste ja tundub, et tegevjuht Satya Nadella valitud kurss on õige.

Rekordkõrge aktsia hind minus müügi-mõtteid ei tekita, sest Microsoftil on tulevikupotentsiaali küllaga.

Microsofti kvartali puhaskasum tõusis mulluselt 3,76 miljardilt dollarilt 4,8 miljardile. Firma korrigeeritud käive oli 23,56 miljardit dollarit ning korrigeeritud kasum 73 senti aktsia kohta. Wall Streeti analüütikud prognoosisid keskmiselt 23,62 miljardi dollarilise käibe juures kasumiks 70 senti aktsia kohta.

Investorite reaktsioon oli mõneti üllatav, aga teisalt loogiline. Järelturu kauplemises kukkus Microsofti väärtpaber 0,45%, napilt alla 67 dollari. Üldiselt olid firma kvartalitulemused tugevad ja käibeprognoosile allajäämine koos Surface'i tahvelarvutite müügi langusega võib olla ainus asi, mille kallal norida.

Järelturul suurema ralli õigustamiseks oleksid tulemused pidanud tugevalt prognoose ületama ja võttes arvesse, kui kõrgele Microsofti aktsia on praeguseks tõusnud, siis kerge kasumivõtmine on loogiline. Microsofti aktsia sulgus neljapäeval uuel rekordtasemel.

Kui ma 2009. aastal aktsiaid ostsin, siis nägin, et need olid alahinnatud, ja 2014. aastal aktsiaid juurde soetades pidasin silmas väärtust ning head dividendi. Kuid sellist tõusu, et aktsia koputab 70 dollari piirile juba praegu, ma küll ei osanud ette näha. 2000ndate algusest saadik on Microsofti aktsia liikunud peaaegu kogu aeg 30 dollari ümber. Vaid viimasel paaril aastal murdis aktsia 40 ja seejärel 50 dollari piiri.

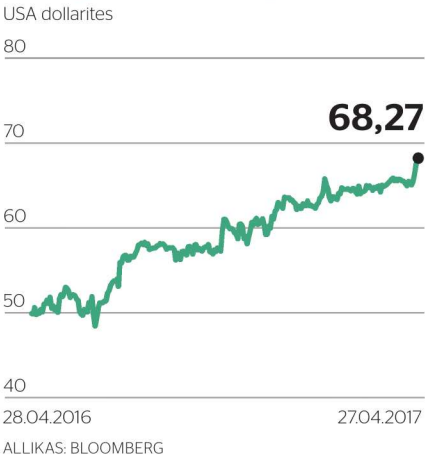
Käitunud rohkem kui kasvuaktsia

Minul praegu kasumivõtmise plaane ei ole. Nadella on suutnud paari aastaga firma uuele kursile pöörata. Steve Ballmeri aja lõpus olid Windows ja Office rahalehmad ning erilist muud väljavaadet ei olnud. Nüüd on Windws ja Office endiselt rahalehmad, kuid kasvu- ja tõusuväljavaaded on jälle olemas.

» Kuid sellist tõusu, et aktsia koputab 70 dollari piiri, ma küll ette näha ei osanud.

investor Toomas

HIND Microsofti aktsia on aastaga kerkinud ligi 40%

Kõige suurem positiivne tegur on Microsofti pilvetehnoloogiaplatvorm Azure. Firma pilveharu käive kasvas aastaga 11%, 6,76 miljardile dollarile, kuigi siia alla ei käi ainult Azure. 2020. aastaks prognoositakse pilvetaristu turu kasvamist 71 miljardile dollarile, milles Microsoft on praegu kindel teine oma Azure'iga.

Kehvasti läheb Surface'i tahvelarvutitel, mille käive kukkus aastaga 26%. See ei pane imestama, sest ka Apple on iPadi müügiga hädas. Seevastu indowski käive kasvas aastaga 5% tänu 0,6% kasvanud personaalarvutite turule. Lisaks arvutite müügile teenitakse litsentsitasu iga müüdüd arvuti pealt, mis jooksutab Windowsi operatsioonisüsteemi.

Tõenäoliselt Microsofti aktsia tõusutempo aga lähitulevikus rauegeb, sest suuri kasvumootoreid näha pole, aga samuti pole näha langust. Poleks uskunud, et aastal 2017 võib Microsoft käituda kui kasvuaktsia, aga viimase kaheksa aastaga on aktsia hind peaaegu neljakordistunud. Väärt väärtpaber, mida edasi hoida!

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema käsutuses on reaalne raha, mida ta investeerib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase investeerimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetus, investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

PORTFELL Kuidas läheb Toomase investeringutel?

päevane muutus

+0,40%

väärtus 277 917,87 eurot
53% aktsiad / 40% raha / 7% võlakirjad

aktsiate päevane muutus protsentides

Ryanair	1,98
Apranga	1,85
Statoil	1,00
Baltic Horizon Fund	0,69
Lerøy Seafood	0,21
Microsot	0,16
Berkshire Hathaway B-aktsia	0
Apple	-0,17
Tallink	-0,42
Olympic EG	-1,65

Viimased tehingud

Müüs: 9. jaanuaril 250 iShares Stoxx Europe 600 aktsiat hinnaga 36,36 eurot aktsia. Tehingusumma oli 9090 eurot. Teenustasu oli 14,06 eurot.

Müüs: 9. jaanuaril 442 Ryanairi aktsiat hinnaga 14,68 eurot aktsia. Tehingusumma oli 6488,56 eurot. Teenustasu oli 14,06 eurot.

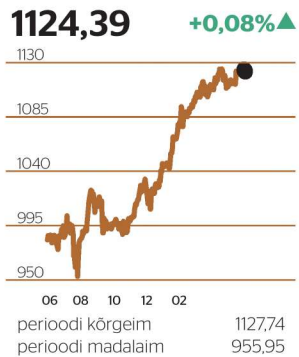
SINU ARVAMUS

Kommenteeri Toomase investeerimisotsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

OMX TALLINN

52 nädalat

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimikirja aktsiate liikumisi.

INVESTOR

Norra naftafond sai suurima tulu ühe Ameerika aktsia pealt

Investeering USA tehnoloogiafirma Apple aktsiatesse andis esimeses kvartalis suurima positiivse panuse Norra riikliku pensionifondi tulemustesse, teatas fond oma esimese kvartali majandustulemustes.

Suurima negatiivse panuse andsid aga investeeringud sellistes firmadesse nagu Exxon Mobil, Royal Dutch Shell ja Chevron. Maailma suurim riiklik investeerimisfond teatas, et on osalenud 24 esmaemissioonil, millest suurim oli kinnisvarafirma Invitation Homes börsidebüüt. Võlakirjadest soetas fond lõppenud kvartalis enim Jaapani, Mehiko ja Prantsusmaa võlakirju. Maha müüdi kõige rohkem Suurbritannia, Saksamaa ja USA võlakirju, vahendas agentuur Bloomberg.

PANE TÄHELE

Euroala inflatsioon vajutas gaasi. Esialgsel hinnangul kiirenes inflatsioon märtsi 1,5%-lt aprillis 1,9%-le. See oli veidi üle analüütikute ootuse. Alusinflatsioon kiirenes samuti oodatust enam, 1,2%-le, mis on pea viimase nelja aasta kõige tugevam näit.

Toorsuhkru futuuride hind on langenud 12 nädalat järjest, mis on 54 aasta pikim kukkumine.

Jaapani elektroonikakontsern Sony tahab sel aastal kasumirekordi purustada.

BÖRSIKAUBAD

Kütused	28.04	Värvilised metallid	27.04
USD		USD/t	
Nafta IPE, bbl	51,87	Alumiinium LME	1962
Nafta NYMEX, bbl	49,56	Vask LME	5712
Mootoribensiin, t	515,00	Plii LME	2205
Diislikütus, t	459,25	Nikkel LME	9225
Kerge kütteõli, t	452,75	Tina LME	19825
Masuut (1% väävel), t	308,75	Tsink LME	2620
Maagaas Henry Hub, btu, USD	3,239		
Põllumajandus	28.04	Väärismetallid	28.04
nael = 453,59 g		USD/unts, unts = 31,105 g	
Kohv NYBOT, USC/nael	126,70	Kuld COMEX	1267,46
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	450,40	Plaatina NYMEX	952,76
Kakao NYBOT, USD/t	1876,00	Palladium NYMEX	822,41
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	148,35	Hõbe COMEX	17,38
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	399		

VALUUTA

Austraalia dollar	AUD	1,458	Singapuri dollar	SGD	1,521
Bulgaaria leev	BGN	1,956	Suurbritannia nael	GBP	0,844
Hiina jüaan	CNY	7,502	Šveitsi frank	CHF	1,082
Hongkongi dollar	HKD	8,467	Taani kroon	DKK	7,439
India ruupia	INR	69,766	Tai baat	THB	37,670
Jaapani jeen	JPY	121,270	Tšehhi kroon	CZK	26,937
Kanada dollar	CAD	1,478	Türgi liir	TRY	3,880
Korea won	KRW	1234,330	Ungari forint	HUF	312,030
Norra kroon	NOK	9,337	USA dollar	USD	1,088
Poola zlott	PLN	4,222			
Rumeenia leu	RON	4,529			

ALLIKAS: BLOMBERG KELLA 17 SEISUGA

ALLIKAS: BLOOMBERG KELLA 17 SEISUGA

EUR/SEK ▲
9,6313

EUR/RUB ▲
62,0312

BÖRS

Tallinn

28.04

aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eelms. %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,370	0,00	1628	16,1	4,9%	0,79	0,7%
Baltika	0,290	-2,68	3 338	61,9	4,1%	2,55	0,0%
Ekspress Grupp	1,330	0,00	6 262	9,0	9,1%	0,82	3,0%
Harju Elekter	4,540	3,42	29 524	2,8	48,3%	1,37	3,3%
LHV Group	9,460	-0,32	1 829	12,5	21,0%	2,61	0,0%
Merko Ehitus	9,200	0,00	20 001	26,7	5,0%	1,33	7,0%
Nordecon	1,400	6,87	32 458	14,8	8,9%	1,32	2,1%
Olympic EG	1,790	-1,65	201 228	9,4	26,6%	2,50	8,4%
PRFoods	0,386	2,66	5 129	34,1	1,9%	0,66	0,0%
Pro Kapital Grupp	1,900	0,00	-	-	-2,7%	1,24	0,0%
Silvano FG	2,860	0,35	23 215	11,1	24,2%	2,68	3,5%
Skano Group	0,652	8,67	8 719	139,3	-23,0%	0,65	0,0%
Tallink Grupp	0,945	-0,42	76 716	14,4	5,4%	0,78	8,5%
Tallinna Vesi	13,500	0,75	59 544	14,2	20,1%	2,85	6,7%
Tin Kaubamaja	9,030	0,44	32 884	14,3	15,4%	2,20	4,4%
Trigon PD	0,665	0,00	-	142,0	-2,1%	1,25	0,0%
Baltic Horizon Fund	1,309	0,69	1 190	-	-	-	-

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emattevõtja osa põhjal

Riia					28.04
aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eel., %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	6,10	-1,77	16,0	0,5	-
Latvijas Gaze	8,55	0,00	10,5	0,6	-
Olainfarm	9,97	-1,29	14,0	1,5	-

Nordecon▲
6,87%

Baltika▼
-2,68%

LOE VEEBIST

Värsked börsiuudised: www.aripaev.ee/bors
Turuülevaade: investor.aripaev.ee

AUTOOSTU UUS TASE

Officially licensed mobile.de partner

- Eesti suurim sõidukite kuulutus- ja tellimissüsteem
- Sõidukid tellimisel Euroopast, kohapeal üle 100 auto
- Garantii ning sõiduk otse liisingusse
- Eesti nr. 1 kasutatud sõidukite importija
- Vahendustasu alates 200 eurost

mobile.ee

Turvalisus kodus ja kontoris Eesti moodi – nutikalt!

CrabSec

Kõige mugavam on oma varal üldisemalt – olgu kodus või kontoris – silma peal hoida seadmete abil, mis meiega igal pool kaasas.

Ilmselt on selleks seadmeks kõige enam meie igäühe mobiiltelefon.

Turvalisusteenuse rakendus CrabSec pakubki sulle teenust, mille abil saad koduse või kontoris toimunud valvesüsteemihäire korral saata olukorda kontrollima endale sobivaima, lähima ja kiireima turvafirma patrullekipaazi. Pärast tellimust näed, millal patrull kohale jõudis, ja saad kontrolli tulemustest pildid.

Vaja on ainult liitumist, mobiiltelefoni ja valveseadmeid.
Kui sul on viimased puudu, saame sind aidata ka nendega!

CrabSeci rakendusega liitumine on tasuta, samuti rakenduse kasutamine kampaaniaperioodi (02.05-21.08.2017) jooksul 4 kuud*.

* ei sisalda patrullide reageerimistasu

CrabSec OÜ
tel 5341 4885
www.crabsec.ee